

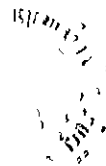
371.102

๒๕ ๒๓๘ ๗

๖ ๕

พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 จังหวัดอุดรธานี

ปริญญาณิพนธ์
ของ
นิสสัย โรจนโพธิ์

๗ ๗ พ.ค ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สิงหาคม ๒๕๒๗

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178702

พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ ตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็คเสรีจระดับที่ 3 - 4 จังหวัดอุดรธานี

บทคัดย่อ
ของ
นิตย โรจนโพธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม 2527

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ว่ามี
ทักษะของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3-4 ในจังหวัดอุดรธานี และเปรียบเทียบทักษะ
ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษาและสถานที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน พฤติกรรมการสอน
ของครูแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ การเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอนและการ
ประเมินผล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3-4 ที่เรียนอยู่
ในเมืองและนอกเมืองในจังหวัดอุดรธานี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526
การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบ Multistage Random Sampling ได้จำนวนนัก-
ศึกษาที่เรียนอยู่ในเมือง 144 คน และเรียนนอกเมือง 192 คนรวมทั้งสิ้น 336 คน เครื่อง
มือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 40 ข้อเพื่อสอบถาม
ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้
 t -test และ F -test เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทักษะของนักศึกษา
แต่ละกลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูตาม
ที่คาดหวังของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ด้านที่นักศึกษาค
บึกความคาดหวังให้ครูปฏิบัติสูงกว่าค่าอื่น คือการใช้อุปกรณ์การสอนและการประเมินผล เมื่อ
เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่า นักศึกษาชายกับหญิง นักศึกษาต่างระดับชั้น และนักศึกษาที่
เรียนอยู่ในเมืองกับนอกเมือง มีค่าเฉลี่ยของทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้งที่เป็นจริง
และที่คาดหวังทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างของทักษะ
ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

TEACHING BEHAVIORS OF ADULT EDUCATION TEACHERS AS PERCEIVED
BY THE LEVEL 3 - 4 FUNCTIONAL EDUCATION STUDENTS
IN UDONTHANI

AN ABSTRACT
BY
NISAI ROCHANAPO

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
August 1984

The purpose of this research to study adult students' attitude towards teaching behaviors of teachers in adult schools ; and to compare the attitude of students with different groups in regard to sex, age, educational level and place of residence. Such attitude was divided into 4 aspects of the teaching behaviors : preparing the lesson, using instructional material, teaching methods and evaluating process.

The population of the study were level 3-4 adult students who registered in the second school term of the academic year B.E. 2526 in Udon Thani province. 336 students 144 resided in the town area and 192 in up country, were randomly selected from the above population and to be the study subjects. A set of questionnaires, comprised of 40 items and asking the 4 aspects of attitudes of students, was developed and used for collecting the data. The t-test and F-test were used to compose mean differences of the attitude of different groups of students.

The results of the study are . In considering the attitude as a whole, the students' expectancy is higher than the actual performance of the teachers in all 4 aspects. In comparing mean scores of attitudes of different groups, there is significantly different in all 4 aspects in regard to sex, educational level and place of residence. Meanwhile, there is no different of attitudes of students with different age group.

คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปรินิพนธ์
ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นว่ำนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ผลสำเร็จในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ เนื่องมาจากได้รับความช่วยเหลือและการให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และ ผศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ขอขอบคุณอาจารย์เบญจา ชันไพบุลย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนและเป็นกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ในระยะแรกก่อนที่จะเดินทางไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศ ท่านได้ให้คำแนะนำปรึกษามาตั้งแต่ต้น และขอขอบคุณอาจารย์เชียราร์ วิวิธสิริ ที่ได้แนะนำเพิ่มเติมจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในพระคุณในความกรุณา ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่กล่าวนามมาแล้วเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จาก ดร.สมประสงค์ วิทย์เกียรติ ดร.ส.วาสนา ปวาลพฤษ์ อาจารย์สมชาย ทิปกร ที่ได้กรุณาตรวจและปรับปรุงจนทำให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรง ขอขอบคุณครูใหญ่และครูผู้สอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ว่าให้ความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณอาจารย์พิสุทธิ์ เนาวรังษี อาจารย์สงวนศักดิ์ สุวรรณคุณ ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้นจึงทำให้การเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณศูนย์การกีฬานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์สมชาย ทิปกร ที่ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จึงทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นผลสำเร็จ

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ในแผนกวิชาการกีฬาผู้ใหญ่ และอาจารย์ในระดับบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่มีส่วนในการสอนและให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการแก่ผู้วิจัย จึงเป็นส่วนสำคัญในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี และยังมีอีกหลาย ๆ ท่านที่ไปจากล่านามได้ทั้งหมดที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งจึงขอขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

นิสัย โรจนโพธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า 4
	นิยามศัพท์เฉพาะ 5
	สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า 6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 7
	การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 7
	หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 13
	พฤติกรรมการสอนของครู 17
	วิธีการสอนและเทคนิคการสอนผู้ใหญ่ 18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครู 21
	การวิจัยภายในประเทศ 21
	การวิจัยในต่างประเทศ 22
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 26
	ประชากรและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง 26
	ประชากร 26
	กลุ่มตัวอย่าง 26

วิธีสร้างเครื่องมือและลักษณะเครื่องมือ	28
การหาคุณภาพเครื่องมือ	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญที่เป็นจริง	
และที่คาดหวังของนักศึกษา	37
การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอน	
ของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษายกกับหญิง .	46
การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอน	
ของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มอายุ	
ต่างกัน	53
การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอน	
ของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 3	
และระดับที่ 4	61
การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอน	
ของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังระหว่างนักศึกษาที่เรียน	
อยู่ในเมืองและนอกเมือง	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	76

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	76
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า	77
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	78
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	94

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	โรงเรียนและนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ในจังหวัดอุดรธานีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	27
2	จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม	31
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความถี่ ในการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา ต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง	37
4	ค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการ การสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาชาย	47
5	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษหญิง	49
6	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย	51
7	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง	52
8	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test ของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	53
9	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test ของพฤติกรรมการสอนของครู ที่คาดหวัง ของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	54
10	ค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่าง ของพฤติกรรมการ การสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษาอายุ 20 ปีลงมา	56

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม การสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษา อายุ 20-25 ปี	58
12 ค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม การสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษา อายุ 25 ปีขึ้นไป	60
13 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3	63
14 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและ ที่คาดหวังของนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4	65
15 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงตามทัศนะของ นักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับที่ 4	67
16 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง ตามทัศนะของ นักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับที่ 4	68
17 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและ ที่คาดหวังของนักศึกษามัธยมศึกษาที่เรียนอยู่ในเมือง	70

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
18	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t -test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษานักใหญ่ที่เรียนอยู่นอกเมือง	71
19	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t -test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษานักใหญ่ที่เรียนอยู่ในเมืองและนอกเมือง	74
20	ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t -test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง ตามทัศนะของนักศึกษานักใหญ่ที่เรียนอยู่ในเมืองและนอกเมือง	75
21	ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงของกลุ่มนักศึกษายุ 20ปีลงมา 20-25ปี 25 ปีขึ้นไป.. .	106
22	ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังของกลุ่มนักศึกษายุ 20ปีลงมา 20-25ปี 25 ปีขึ้นไป ..	107
23	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงตามทัศนะของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	108
24	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	109

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
25	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	110
26	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ด้านวิธีสอนที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	111
27	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการประเมินผลการเรียนที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	112
28	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง ตามทัศนะของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	113
29	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	114
30	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการใช้อุปกรณ์การสอนที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน	115

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
30	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบ ความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูด้านวิธีสอน ที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน .	116
32	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบ ความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการประเมินผลการเรียน ที่คาดหวังของนักศึกษา กลุ่มอายุต่างกัน	117

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง	45
2	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษาย	48
3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษหญิง	50
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ของนักเียนอายุ 20 ปีลงมา	57
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ของนักเียนอายุ 20-25 ปี	59
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ของนักเียนอายุ 25 ขึ้นไป	61
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ตามทัศนะของนักเียนระดับที่ 3	64
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ตามทัศนะของนักเียนระดับที่ 4	66
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ตามทัศนะของนักเียนที่เรียนอยู่ในเมือง	71
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวังตามทัศนะของนักเียนที่เรียนอยู่นอกเมือง	73

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของประชากร ดังนั้นรัฐจึงได้มีนโยบายที่จะเร่งรัดจัดการศึกษาทุกระดับ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้สนองความต้องการขั้นพื้นฐานทางสังคมและการพัฒนาประเทศ สำหรับการศึกษา
นอกโรงเรียนนั้นจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสที่จะศึกษาในระบบโรงเรียน
ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษานอกโรงเรียน
นี้มุ่งส่งเสริมและปลูกฝังให้คนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เพราะคนที่คิดเป็นนั้นสามารถจะปรับ
ปรุงตัวเองและสังคมตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ให้ประสมกลมกลืนกันได้
ซึ่งจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้เกิดความสุขในชีวิต คนคิดเป็นจะสามารถเข้าใจปัญหา
และสาเหตุหรือที่มาของปัญหานั้น ๆ ตลอดจนแนวทางแก้ไข สามารถเลือกวิธีแก้ปัญหา
ได้เหมาะสมกับตนเองและสังคม มีความสามารถทำตามที่ได้คิดไว้สำเร็จแม้ว่าจะพบปัญหา
หรืออุปสรรคก็สามารถยอมรับความจริง และหาทางปรับปรุงพัฒนาแก้ไขให้บรรลุผลเป็นที่
น่าพอใจ

กิจกรรมงานการศึกษา^๑นอกโรงเรียนที่จัดขึ้นมีหลายประเภท ตามความสนใจ
และความต้องการและสภาพท้องถิ่น โดยมีนโยบายในการจัด 3 ด้านคือ การให้
๑. ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การให้ข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ และการเพิ่มพูน
ความรู้และทักษะวิชาชีพในการประกอบอาชีพ

การศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จ เป็นการจัดการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบหนึ่ง
ที่ได้รับความนิยมมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จระดับที่
3-4 การเรียนการสอนในระดับนี้ มีวิชา ร่าง เสร็จ ประสมการณ์ชีวิต เป็นวิชาที่เกี่ยวข้อง
กับชีวิตประจำวันของนักศึกษามากที่สุด เนื้อหาประกอบด้วย วิชาสุขศึกษา สังคม-
ศึกษา (หน้าที่พลเมือง เกียรติธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์) ประชากรศึกษา นิเวศน์
วิทยาและวิทยาศาสตร์เบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน

2525 30-34) จุดประสงค์สำคัญของการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ก็เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด ครูอาจใช้กิจกรรม ในการสอนหลายวิธี เป็นต้นว่า การอภิปราย ซึ่งมีทั้งการอภิปรายกลุ่มใหญ่และการแบ่งกลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การเล่าเรื่องจากกรณีตัวอย่าง การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การศึกษานอกสถานที่ การฉายสไลด์นำ การโต้วาที การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การฟังเทปวิทยุ เป็นต้น การที่จะเลือกใช้กิจกรรมใดนั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของบทเรียนและลักษณะของผู้เรียน ในการปฏิบัติครูมักใช้การอภิปรายเป็นหลัก โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย การแสดงความคิดเห็น ในการแก้ปัญหา อันจะนำไปสู่แนวทางไปสู่การคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ต่อไป

ตามข้อ กำหนดของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ จะต้องผ่านการอบรม ซึ่งจัดขึ้นโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเดียวกัน เพื่อฝึกทักษะและความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอน ผู้ใหญ่ จิตวิทยาผู้ใหญ่ ตลอดจนการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น เพื่อให้ครูจะได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปจัดการเรียนการสอน โดยหวังว่าถ้าหากครูผู้สอนได้ใช้ความรู้และวิธีสอนตามที่ได้อบรมมา ก็จะทำให้การสอนการศึกษาผู้ใหญ่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในการเรียนการสอน ไม่ว่าในระบบโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนก็ตาม ตัวครูจะเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ แต่จากการที่ได้ดำเนินการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 มาหลายปีแล้วยังไม่ได้มีการประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู จึงเป็นจุดที่ผู้วิจัยให้ความสนใจจะหาการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงในปัจจุบันว่า ครูได้ใช้วิธีการสอนตามที่ได้อบรมมาหรือไม่ รวมทั้งพฤติกรรมอื่น ๆ ของครูที่ส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุผล

การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูนั้นอาจหาได้หลายวิธี ไอโอนิส (Ionnis 1967 25) ได้เสนอแนวทางที่สามารถจะนำไปใช้ศึกษาพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน 4 ทางด้วยกันคือ (1) ศึกษาจากการรายงานการประเมินผลของผู้บริหาร (2) จากการ

สังเกตของผู้เชี่ยวชาญ (3) จากผลงานส่วนตัวของผู้เรียนเองและ (4) จากการประเมินของผู้เรียน ไอโอนิสได้อธิบายต่อไปว่าในแต่ละวิธีนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ด้วยกัน การจะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย โอกาสและความสะดวกในการใช้

วิธีที่นับว่าได้ผลดีประการหนึ่งคือการค้นหาข้อมูลจากการให้นักเรียนเป็นผู้สังเกตและประเมินพฤติกรรมของผู้สอน เพราะผู้เรียนเป็นผู้ใกล้ชิดและสัมพันธ์โดยตรงกับการปฏิบัติงานของผู้สอน วิชัย คีระ (วิชัย คีระ 2519 : 66) ได้กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินการสอนของอาจารย์นั้น จะทำให้เกิดผลดังนี้คือ (1) อาจารย์ทราบวิธีการสอนของตน (2) อาจารย์ทราบข้อบกพร่องในการสอน (3) อาจารย์ทราบความต้องการของผู้เรียน (4) ผู้เรียนมีโอกาสระบายความคับข้องใจ และ (5) ฝ่ายบริหารมีแนวทางที่จะช่วยทั้งฝ่ายอาจารย์และฝ่ายผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตรงกับความต้องการทั้งสองฝ่าย

การฝึกฝนพฤติกรรมของครูโดยให้ผู้เรียนประเมินนั้น นับว่าเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะในกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าผู้สอน หรือเนื้อหาวิชาที่สอน เพราะผู้เรียนสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้ผู้สอนทราบพฤติกรรมการสอนของตนว่า มีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เรียนหรือไม่เพียงใด ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้สอนตลอดจนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่การจัดการศึกษามากขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- 1 . เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษา
- 2 . เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4
- 3 . เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครู จากทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มต่าง ๆ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ทราบพฤติกรรมการณ์ของครู ทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและตามที่คาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้บริหารการศึกษาศึกษานิเทศก์ ตลอดจนครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 นามาประกอบการพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้จำกัดขอบเขตของประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรดังนี้

1 ประชากร เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4, ในจังหวัดอุดรธานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527

2 กลุ่มตัวอย่าง เจือกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 1 โดยวิธีแบ่งชั้น

(Stratified random sampling) เป็น 2 เขต คือโรงเรียนที่อยู่ในเมืองกับโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง แล้วสุ่มโรงเรียนมาเขตละ 50 เปอร์เซ็นต์ แล้วทำการศึกษากับนักศึกษาในโรงเรียนที่สุ่มมา (ดูรายละเอียดในบทที่ 3)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่คุณลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่แบ่งออกเป็น

4 ลักษณะคือ

3 1.1 เพศ แบ่งเป็น เพศชายและเพศหญิง

3 1.2 อายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ อายุ 20ปีลงมา ระหว่าง 20-25 ปี และ 25 ขึ้นไป

3 1.3 ระดับการศึกษาของนักศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 3 และระดับที่ 4

3 1.4 ที่ตั้งของโรงเรียน แบ่งเป็น ในเมือง ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลของจังหวัดอุดรธานี และนอกเมืองได้แก่โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่าง ๆ นอกจากอำเภอเมือง

3 2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูตามทักษะ
ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์
วิธีสอน และการประเมินผลการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษานักใหญ่ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังเรียนในชั้นการศึกษานักใหญ่แบบ
เบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ครู หมายถึง ครูผู้สอนประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ทำการสอน
นักศึกษานักใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ใน
จังหวัดอุดรธานี

พฤติกรรมการสอน หมายถึง กิจกรรม วิธีการ และการแสดงออกที่ครูได้ใช้
หรือปฏิบัติในการสอน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาเพียง 4 ด้านคือ

1) การเตรียมการสอน ได้แก่ การเตรียมประเด็นในการอภิปราย การ
นำเอาปัญหาของนักศึกษามาตั้งเป็นประเด็น การเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยาย เป็นต้น

2) การใช้อุปกรณ์การสอน ได้แก่ การใช้รูปภาพ แผนภูมิ ของจริง มาใช้
ประกอบการสอน การใช้อุปกรณ์ช่วยในการสรุปบทเรียน การใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับ
เนื้อหา เป็นต้น

3) วิธีสอน ได้แก่ การอภิปราย การให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การ
บรรยาย สารัตถ์ การฝึกแก้ปัญหา เป็นต้น

4) การประเมินผลการเรียน ได้แก่ การทดสอบความรู้เดิมก่อนเรียน
การทดสอบเป็นระยะ ๆ การให้นักศึกษาสรุปบทเรียน เป็นต้น

ทักษะของนักศึกษา หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษานักใหญ่ที่มีต่อพฤติกรรมการ
สอนของครูประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

ก. ทักษะที่เป็นจริง หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษานักใหญ่ที่มีต่อพฤติกรรมการ
สอนของครูที่แสดงออกให้เห็นขณะที่ทำการสอน

ข. ทักษะที่คาดหวัง หมายถึงความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครู ที่ต้องการให้ครูผู้สอนปฏิบัติในขณะที่ทำการสอน

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

- 1 . นักศึกษาผู้ใหญ่ เพศชายและเพศหญิง มีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครู ทั้ง 4 ด้านที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน
- 2 . นักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน มีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้านที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน
- 3 . นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 กับระดับที่ 4 มีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้านที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน
- 4 . นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมืองมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้านที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แบ่งออก 4 ตอน
ได้แก่

1. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4
2. หลักการเรียนรูของผู้ใหญ่
3. พฤติกรรมการสอนของครู
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4

จุดสำคัญของการจัดการศึกษาของไทย เกิดจากการแก้ไขการไม่รู้หนังสือของประชาชน ซึ่งเริ่มต้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2480 รัฐบาลในยุคนั้นได้วางแผนและพยายามจัดการไม่รู้หนังสือ และส่งเสริมให้เข้าใจหน้าที่พลเมืองแก่ประชาชน ต่อมาการศึกษาผู้ใหญ่ก็ได้พัฒนามาเรื่อย ๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2508 กองการศึกษาผู้ใหญ่ได้พัฒนาโครงการรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่ออกไปหลายโครงการ เช่น พัฒนารูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อ พ.ศ. 2521 และปรับปรุงอีกในปี พ.ศ. 2513 เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผลการทดลองที่โรงเรียนผู้ใหญ่ ศ.อ.ศ.อ. และโรงเรียนไทยเกรียง ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเรื่องฝึกคนให้แก้ปัญหา และความสามารถในการเรียนรู้หนังสือ (กองการศึกษาผู้ใหญ่ 2515 : 6) ในปี พ.ศ. 2518 จึงขยายไปทั่วทุกภาคในช่วงเดียวกันก็ขยายการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอาสาสมัครเรียนสอน โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 รัฐบาลได้นำมาใช้แทนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ และประกาศใช้ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2522 (อรุณรักษ์ สุวรรณราช 2523 : 303)

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับนี้มุ่งที่จะส่งเสริมผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรม อันจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หลักสูตรนี้มีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตน โดยมีหลักการที่สำคัญดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 5)

1. เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้เรียนในระบบโรงเรียนภาคปกติ ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอันเป็นพื้นฐานสำหรับประกอบอาชีพ ตามความสามารถและความสนใจ หรือเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพที่ทนายอยู่แล้วให้ดีขึ้น

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนาประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานสำหรับปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ ๆ

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติโดยส่วนรวมเป็นหลักใหญ่ แต่ให้สอดคล้องกับสภาพการแก้ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 นี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงกระบวนการคิด ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการคือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับสังคม และข้อมูลด้านวิชาการ อันจะก่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 26)

1. เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรม

2. เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตย ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

3. มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน การศึกษา ,
เพิ่มเติมหรือการดำรงชีวิต ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และการมีพื้นฐาน
ความรู้เพียงพอที่จะแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

4. เข้าใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ รู้จักพิจารณาและ
ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

5. มีเจตคติที่ดีต่อ समाอาชีวะทุกชนิก ผูกใจหยัน อดทน ประหยัด ตลอดจนรู้จัก
สงวนและบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบัน
และอนาคต

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 มีจำนวนเรียน 30 หน่วยกิต
และระดับที่ 4 มีจำนวนเรียน 50 หน่วยกิต ซึ่งมีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้ (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน 2525 : 28 - 29)

วิชาบังคับ ได้แก่

1. วิชาภาษาไทย (ท.1 - ท.5)
2. วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (ส.1 - ส.7)
3. วิชาชีพ (ระดับละ 3 หน่วยกิต)

วิชาเลือก ได้แก่

1. วิชาภาษาไทย (ท.6 - ท.11)
2. วิชาคณิตศาสตร์ (ค.1 - ค.6)
3. วิชาวิทยาศาสตร์ (ว.1 - ว.4)
4. วิชาภาษาอังกฤษ (อ.1 - อ.10)

5. วิชาเลือก (ระดับที่ 3 ไม่เกิน 6 หน่วยกิต ไม่ซ้ำกันกับที่เรียนในวิชา
บังคับเลือก ระดับที่ 4 ไม่เกิน 12 หน่วยกิต ไม่ซ้ำกับที่เรียนแล้วในระดับที่ 3 และเป็น
วิชาบังคับในระดับที่ 4)

สำหรับนักศึกษาที่เป็นพระภิกษุสามเณรระดับที่ 3 ให้เรียนวิชาบังคับ 16 หน่วยกิต วิชาเลือกสามัญอย่างน้อย 14 หน่วยกิต ระดับที่ 4 ให้เรียนวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต วิชาเลือกสามัญอย่างน้อย 30 หน่วยกิต

การเรียนการสอนการศึกษาดูใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ตามคำแนะนำของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 30)

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างรายวิชามากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะทำให้ผู้เรียน ระบุปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ฝึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปรายเป็นกลุ่ม ฯลฯ
3. ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะทำให้ผู้เรียน มีโอกาสเรียนทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

เวลาที่ใช้ในการเรียนการศึกษาดูใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ แบ่งเป็น 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และโรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามสมควร โรงเรียนจะต้องเปิดสอนระดับที่ 3 สัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 5 วัน สอนวันละไม่น้อยกว่า 2 คาบ ระดับที่ 4 เปิดสอนสัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า 5 วัน แต่ละวันไม่น้อยกว่า 3 คาบ นักศึกษาจะต้องมีเวลาเรียนในระดับที่ 3 ไม่เกินภาคละ 12 หน่วยกิต ระดับที่ 4 ไม่เกินภาคเรียนละ 18 หน่วยกิต และต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ภาคเรียน ไม่นับภาคเรียนฤดูร้อน จึงมีสิทธิขอรับประกาศนียบัตรการศึกษาดูใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 หรือระดับที่ 4 แล้วแต่กรณี ผู้ที่จบการศึกษาดูใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 นี้ จะมีศักดิ์และสิทธิ์เช่นเดียวกับผู้ที่จบหรือสอบไล่ได้ในระบบโรงเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามลำดับทุกประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 33)

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นวิชาบังคับที่อาศัยพื้นฐานการเรียนการสอนที่ใช้ในการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีลักษณะเป็นการอภิปรายและการบรรยายของผู้สอน การอภิปรายดังกล่าวนี้ จะเป็นการอภิปรายกลุ่มย่อยแล้วจึงแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ ในลักษณะการรายงาน ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นที่ปรึกษาของผู้เรียน คู่มือการอภิปรายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างมีเหตุผล ผู้สอนไม่ใช่ผู้รู้ทั้งหมด ในบางโอกาสผู้สอนอาจต้องเชิญผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เช่น เกษตร อนามัย ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังสงสัย โดยให้ผู้รู้เหล่านั้นมาให้ความรู้ที่ถูกต้อง นอกจากเชิญวิทยากรดังกล่าว ผู้สอนยังต้องเตรียมเอกสารที่นำรู้ และสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนอีกด้วย (อรุณรักษ์ สุวรรณราช 2523 : 300)

หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีวัตถุประสงค์ทั่วไปของการเรียนการสอน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 5)

1. เพื่อให้เห็นคุณค่าและซาบซึ้งถึงความมั่นคงของสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความยึดมั่นศรัทธาในระบอบการปกครอง แบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ครอบครัวและสังคม
3. เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ การศึกษาเพิ่มเติม หรือดำเนินชีวิตและมีพื้นฐานความรู้เพื่อที่จะแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้
4. เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายและใจ ตลอดจนให้รู้จักรักษาและส่งเสริมสาธารณสุขของชุมชน

5. เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาการปกครอง เศรษฐกิจ ปัญหาประชากรและสังคมของประเทศชาติ รู้จักพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อสัมมาอาชีพทุกชนิด ฝึกให้ขยัน อดทน ประหยัด ตลอดจนรู้จักสงวนและบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

7. เพื่อให้รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์

โครงสร้างหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเป็นวิชาบังคับแบ่งออกเป็น

7 รายวิชา คือ

1. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1 มี 3 หน่วยกิต เนื้อหาได้แก่ สุขศึกษา

อนามัย สุขาภิบาล สวัสดิการฯ ฯลฯ

2. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 2 มี 3 หน่วยกิต เนื้อหาได้แก่ หน้าที่พลเมือง

ศีลธรรม

3. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 3 มี 3 หน่วยกิต เนื้อหาได้แก่ ภูมิศาสตร์

ประวัติศาสตร์

4. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4 มี 3 หน่วยกิต เนื้อหาได้แก่ วิทยาศาสตร์

ในชีวิตประจำวัน

5. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 5 มี 4 หน่วยกิต เนื้อหาได้แก่ สุขศึกษา

อนามัย สุขาภิบาล สวัสดิการฯ ฯลฯ

6. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 6 มี 4 หน่วยกิต เนื้อหาได้แก่ หน้าที่พลเมือง

ศีลธรรม -

7. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 มี 5 หน่วยกิต เนื้อหาได้แก่ ภูมิศาสตร์

ประวัติศาสตร์

ในระดับที่ 3 ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1 - 4
และในระดับที่ 4 ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 5 - 7

หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 24) ได้สรุปหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ว่า ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ที่จะให้ได้ผลตามความมุ่งหมายนั้นจะต้องมีความเข้าใจในเรื่อง บุคลิกภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไป จิตวิทยา ผู้ใหญ่ และหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ตลอดจนวิธีสอนและเทคนิคการสอนผู้ใหญ่ สำหรับบุคลิกภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไป ดังนี้คือ ผู้ใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น มีความสามารถในการใช้ภาษาน้อย ไม่สามารถใช้คำศัพท์ยาก ๆ ได้ มีความกังวลใจ จะสนใจเรียนในช่วงสั้น ๆ มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย ไม่ชอบบรรยากาศที่เป็นชั้นเรียน เพราะคิดว่าตนขาดอิสระเสรี ไม่อยากเรียนเพราะมองไม่เห็นประโยชน์ของการเรียน ผู้ใหญ่บางคนไม่สนใจในกิจกรรมใด ๆ ที่ครูหรือโรงเรียนจัดขึ้น มักปลีกตัวออกจากสังคม โดยทั่ว ๆ ไปแล้วมีสุขภาพไม่ดี จะมีความกึกก้องหวังไม่อยากเรียน เพราะคิดว่าตนเองไม่มีโอกาสยกฐานะให้สูงขึ้นได้ ส่วนใหญ่แล้วผู้ใหญ่จะปรับตัวยาก เปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อเดิมยาก เมื่อเรียนแล้วต้องการผลประโยชน์ทันที โดยมองไม่เห็นประโยชน์ในอนาคต รู้สึกตนเองว่ามีปมด้อยไม่อยากเข้าสังคมกับคนอื่น คิดว่าตนไม่เท่าเทียมคนอื่น ไม่ชอบการทดสอบ แต่ต้องการยกย่องนับถือจากเพื่อน ๆ และครู

กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน (2524 : 25) ได้สรุปจิตวิทยาของผู้ใหญ่ไว้ว่า โดยทั่ว ๆ ไปแล้วผู้ใหญ่มีความรู้และประสบการณ์อยู่แล้ว ไม่ชอบการสอนแต่ชอบให้แนะนำแล้วเขาจะเรียนรู้ได้เอง ไม่ชอบงานจู้จุกจิกหยาบคายมากเกินไป ผู้ใหญ่จะมีความสำคัญอยู่เสมอว่าเขาไม่ใช่เด็ก จะปฏิบัติต่อเขาอย่างเด็กไม่ได้ มีความกลัวการวิพากษ์วิจารณ์เมื่อกระทำผิด และมีความละอายขายหน้าเมื่อทำอะไรผิดพลาดต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้น ไม่ชอบการกล่าวเบาะแยะประชดหรือล้อเล่น มีทิฐิถือตัว จะเลิกเรียนเลิกฟังทันที

เมื่อไปพอใจ ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีในสิ่งที่เขาต้องการและมีประสบการณ์อยู่แล้ว ผู้ใหญ่มีภาระ
 ครอบครัวยาวจึงมีความวิตกกังวลอยู่เสมอ ประสงค์การรับรู้ทฤษฎีและการพูดจาจะช้าลง
 ในการทางานใด ๆ ไม่ต้องการเข้มงวดกวดขัน และไม่ต้องการแข่งขันกับผู้อื่น ในการเรียนรู้
 ต้องการผลสำเร็จทันทีทันใด ต้องการความสำเร็จในด้านรูปธรรมมากกว่าในด้านนามธรรม
 จะเรียนหรือทางานได้ดีเมื่อได้รับการยอมรับนับถือ การยกย่องชมเชย และเมื่อเขามีความ
 มั่นใจในตัวเอง ฯลฯ

นอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2525 : 26 - 27) ได้สรุปการเรียนรู้
 ของผู้ใหญ่ว่า ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ได้รับการวางใจ
 ให้อยากเรียน และมองเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน เรื่องที่เรียนนั้นจะต้องสนองความ
 ต้องการความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน
 ผู้สอนจะต้องให้กำลังใจผู้เรียนเสมอ ในการเรียนนั้นปัญหาที่พบจริงในชีวิตประจำวันเป็น
 ศูนย์การเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
 โดยสามารถเอาไปใช้ได้ทันที ผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนของตนเอง ดังนั้นผู้สอนจะต้อง
 ใช้วิธีสอนหลาย ๆ อย่างให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

ลักษณะการแสดงออกของผู้ใหญ่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2525 : 29)
 สรุปได้ดังนี้

1. ไม่ชอบถูกตำหนิ การดูหมิ่น ไม่ชอบแสดงตัวในที่ประชุม
2. ไม่ชอบถูกบังคับหรือต้องตอบคำถามทันทีทันใดโดยมิได้เตรียมตัวล่วงหน้า
3. ไม่ชอบพูดถึงปมด้อยและความผิดพลาดของตน
4. ไม่ชอบการเข้มงวดกวดขันเอาจริงเอาจังเกินไป
5. ไม่ชอบให้ช่วยเหลือและเอาใจใส่มากเกินไป
6. ไม่ชอบจู้จี้จุกจิกนินทาว่าร้ายต่าง ๆ
7. มีความประมาทและกลัวผิดมากกว่าเด็ก
8. มีประสบการณ์ดีกว่าเด็กสามารถตัดสินใจได้ดีกว่าเด็ก

9. รู้จักตัวของตัวว่าเป็นใครมีความรู้ความสามารถเพียงไร
10. มีความพร้อมในด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาดีกว่าเด็ก
11. ชอบการยกย่อง ชมเชย และสนับสนุนให้กำลังใจอยู่เสมอ และ
12. รู้สึกไม่พอใจเมื่อไม่ได้รับความยุติธรรม

สำหรับแนวปฏิบัติในการเรียนการสอน กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ได้เสนอแนะวิธีดำเนินการในการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผล ดังนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม สะดวก ง่าย เป็นกันเอง เพื่อทำให้ผู้เรียนสบายใจ
2. ผู้สอนต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียน
3. หลักสูตรควรสนองความต้องการของผู้เรียน ปิดหยุ่นได้และใช้ระยะเวลาสั้น ๆ
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด
5. เลือกใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการของตนเอง
6. ให้ทราบธรรมชาติของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเองให้มากที่สุด
7. ให้ใช้สื่อการเรียนหลายอย่าง เพื่อผู้เรียนจะเกิดความรู้อย่างกว้างขวาง
8. ผู้เรียนไม่ชอบการวัดผล ควรให้ผู้เรียนประเมินผลตนเอง
9. อายุปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนการปฏิบัติกับเด็กนักเรียน ไม่ควรตั้งระเบียบข้อบังคับที่ไม่จำเป็นต่อผู้เรียน และปฏิบัติต่อผู้เรียนเสมอต้นเสมอปลาย
10. ไม่เร่งรัดยึดเยื้อผลการเรียนให้เร็วขึ้นพึงปรับให้เหมาะสม
11. ผู้สอนให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำเอาไปใช้ได้ทันที

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

2525 : 35) ได้เสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดโต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ แสงสว่าง ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
2. เปิดโอกาสให้แกผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากิจกรรมและรวมจัด

ควย

3. กิจกรรมนั้นควรตรงกับหลักสูตร ความต้องการ ใช้ระยะเวลาไม่นานนัก
ไม่มีพิธีรีตอง

4. กิจกรรมนั้นต้องสอดคล้องกับวิธีสอน วิธีเรียน และวิธีวัดผล

5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง

6. กิจกรรมนั้นควรเป็นประโยชน์แกผู้เรียน ช่วยสร้างประสบการณ์ ฝึกการ
เป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี

7. อธิบาย ชี้แจง สาธิตง่าย สั้น แจ่มแจ้ง ชัดเจน

8. ควรให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยการพูด การอภิปราย การปฏิบัติจริงให้มากที่สุด
ควรละเว้นการลงโทษทั้งทางตรงและทางอ้อม

9. ควรจะมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผลทุกครั้ง

ในการวัดผลการเรียนการสอนผู้ใหญ่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 . 37)

ได้ให้ข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่นำมาสู่กระบวนการคิดนั้นมีความสมบูรณ์หรือไม่
2. การพิจารณาข้อมูลนั้นพิจารณาอย่างไร ประกอบด้วยคุณธรรมหรือไม่
3. การตัดสินใจเหตุแห่งปัญหานั้น ๆ ได้อาศัยข้อมูลประการใดมากน้อยเพียงไร
4. การตัดสินใจในการเลือกทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุดนั้นได้อาศัยหลักเกณฑ์อย่างไร
5. เมื่อมีการเลือกตัดสินใจแล้วนั้น นักศึกษามีการยอมรับการตัดสินใจของตน

อย่างไร

6. การปฏิบัติ ได้ปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจหรือไม่ ได้ผลเพียงใด

พฤติกรรมการสอนของครู

การสอนเป็นศิลปะที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นผู้สอนจะต้องเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม ต้องเตรียมการสอนอย่างดี และจัดสถานการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตลอดเวลาที่ผ่านมา มีนักการศึกษาจำนวนมากโดยเฉพาะในต่างประเทศได้ศึกษาค้นคว้าวิธีสอน เทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้รวมทั้งการค้นหานแนวทางปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพของตัวครูเป็นเมืองแรก เพราะนักการศึกษาทั้งหลายเห็นพ้องต้องกันว่า พฤติกรรมของครูมีผลสะท้อนต่อการเรียนของผู้เรียนให้มากที่สุด

เบนเนตต์ (Bennett. 1975 : 8) กล่าวว่า "ครูที่สามารถสอนให้ได้ผลดีแม้ว่าหลักสูตรหรือระบบบริหารจะเลวเพียงใดก็ตาม ในขณะที่ครูเลวจะสอนได้ผลเล็กน้อยแม้ว่าหลักสูตรและระบบบริหารจะดีเลิศเพียงใดก็ตาม" โดยเฉพาะการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จด้วยแล้ว คุณภาพของครูผู้สอนมีความสำคัญมาก เพราะการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จมีจุดมุ่งหมายและการเรียนการสอนแตกต่างกับการสอนเด็ก การศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จนั้นใช้วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มเป็นหลัก ซึ่งผิดกับการสอนในโรงเรียนภาคปกติ (กรมสามัญศึกษา 2518 : 51)

ศูนย์การศึกษานักเรียนใหญ่ของโรงเรียนชุมชนเมืองคลีฟแลนด์ รัฐโอไฮโอ กำหนดคุณลักษณะของครูผู้สอนการศึกษานักเรียนใหญ่ไว้ดังนี้คือ รู้จักผู้เรียน ร่วมมือในการดำเนินการศึกษา ต้องชำนาญในการเลือกบทเรียน สนใจความปลอดภัยของผู้เรียน วางแผนและจัดกิจกรรมด้วยความมั่นใจ สร้างบรรยากาศในการเรียนให้ผู้ใหญ่สนใจอยู่เสมอ ใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่ มีอารมณ์ขัน เห็นความสำคัญของการพบกันครั้งแรกและเห็นความสำคัญของการเตรียมการสอน (Cass. 1959 : 48)

พฤติกรรมของครูย่อมมีอิทธิพลต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้อยากมาโรงเรียน สนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดี แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ของครู มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสอน และถ้าพฤติกรรมของครูเป็นไปในทางที่ส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับผู้เรียน ก็จะเป็นผลทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ วิธีหนึ่งที่จะช่วยเหลือแนะนำครูให้หาการปรับปรุงการสอนของตนได้ก็คือ การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แล้วนำผลการสังเกตมาแสดงให้ครูผู้สอนนั้น มองเห็นสภาพการสอนของตัวเองว่าเป็นเช่นไร มีสิ่งใดบ้างควรแก้ไข

แฟลนเดอร์ (Flanders. 1970 3) กล่าวว่า การสังเกตและการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนในห้องเรียน มีความจำเป็นมากในการพัฒนาการสอนของครู ซึ่งจะช่วยให้ครูเอาใจใส่พฤติกรรม และสามารถควบคุมพฤติกรรมการสอนของตนให้เป็นไปในแนวทางที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่กำหนดไว้ ดังนั้นการตรวจสอบพฤติกรรมการสอนจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพ และพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

วิชัย คิสสระ (วิชัย คิสสระ 2519 : 165) กล่าวว่า ในรายงานสรุปผลการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย รันครินทรวิโรฒว่า ตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ สบรรถภาพการสอนของครู

วิธีการสอนและเทคนิคการสอนผู้ใหญ่

เนื่องจากการสอนผู้ใหญ่ มีเทคนิคเฉพาะซึ่งต่างกับการสอนเด็กในวัยประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ นั้น มีลักษณะเฉพาะตัว การเรียนการสอนจึงต้องมีการอบรมเป็นพิเศษ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถ เข้าใจในบทบาทของตนเอง กลวิธีการสอนตลอดจนความสามารถที่จะหาการสอนได้ดี

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 63)

ได้สรุปลักษณะการเรียนการสอนสำหรับการศึกษานอกโรงเรียน ดังนี้

1. การสอนผู้ใหญ่ไม่ใช่สอนหนังสือเท่านั้น แต่เป็นการสอนให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น มีเหตุผล สามารถแก้ปัญหาได้
2. บทบาทของครูเป็นผู้แนะนำ แนะนำ ไม่ใช่ผู้บอก
3. ครูเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอน
4. ครูจะต้องคำนึงเสมอว่า การสอนที่ดีเป็นกระบวนการสื่อสารสองทาง มากกว่ากระบวนการสื่อสารทางเดียว ซึ่งผู้สอนจะต้องตระหนักว่า การฟังอย่างเดียว ผู้เรียนย่อมได้รับผลการสอนไม่สมบูรณ์ ผู้เรียนไม่สามารถจดจาวรายละเอียดได้ทั้งหมด ถ้าทำได้ก็อาจสับสนบ้าง

การสอนทักษะถ้าจะให้ได้ดี จะต้องเป็นกระบวนการสื่อสารสองทาง คือ การสาธิตให้ดูและบรรยายประกอบ แล้วให้ผู้เรียนลงมือกระทำจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ มีหลายวิธีที่ใช้คือ การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบจุลภาค การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง การสอนแบบบรรยาย การสอนให้เกิดความคิดรวบยอด การใช้สถานการณ์จำลอง การสอนที่ใช้แบบเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 63-92) ในการใช้วิธีการสอนแต่ละชนิดนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาและสถานการณ์การเรียน อย่างไรก็ตามไม่มีวิธีสอนใดโดยเฉพาะที่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา เจตคติและทักษะ ได้สมบูรณ์ จะต้องใช้วิธีสอนหลายแบบจึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาทั้ง 3 ด้าน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 82-84)

ได้สรุปข้อคิดเห็นจากหนังสือชื่อ The Condition of Learning ซึ่งได้เสนอแนวความคิดในการสอนผู้ใหญ่ผู้สูงอายุ โดยจากข้อพึงปฏิบัติไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. จัดบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยความสนใจตั้งใจตลอดเวลา โดยจัดเรื่องที่จะเรียนนั้นให้สนองความต้องการของผู้เรียนให้ได้ฟัง ได้คิด ได้ซักถามหรือออกความคิดเห็น

2. สอนให้เขาเข้าใจถึงวิธีวัดผล และตรวจดูความก้าวหน้าการเรียนของตนเอง และสอนให้สามารถแก้ปัญหาโดยการให้ความรู้ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้

3. ระวังใจและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของเขาแก้ปัญหาโดยการให้ความรู้ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถของเขาอย่างเต็มที่ เวลาสอนจงอธิบายให้ชัดเจน แจ่มแจ้ง ไม่เร่งรัดยึดเยื้อก ทั้งเวลาให้ผู้เรียนได้คิดพอสมควร ให้เวลาในการคิดคำตอบและให้เวลาตอบมากพอสมควร

5. เสนอแนะให้ผู้เรียนรู้จักจับใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน ให้เรียนรู้ข่าวสารสำคัญ จำเป็น และทันสมัย

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถในสิ่งที่เรียนนั้น ๆ อย่างเต็มที่ ให้ได้พูด ได้เขียน ได้คิด เขียน ย่อ สรุป วิจาร์ณ และใช้ทักษะด้านภาษาอย่างเต็มที่

7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้จักประเมินค่าการปฏิบัติงานของตน ให้ผู้เรียนกำหนดวิธีเขียน วิธีประเมินผล เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยให้พิจารณาขั้นตอนกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ทำงานแข่งกับตัวเอง

8. ให้เวลาและโอกาสแก่ผู้เรียนได้เรียนไปตามลำดับความสำคัญโดยมีเนื้อหาต่อเนื่องกันโดยใช้ความรู้พื้นฐานอันเดียวกัน

9. ทำให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการเรียน ให้เรียนด้วยความเข้าใจ จับใจความสำคัญได้ คิดเป็น สามารถอธิบายหรือเปรียบเทียบสิ่งที่คล้ายกันได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครู

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครู ในโรงเรียนผู้ใหญ่อตามทัศนะของ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 โดยตรงนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดได้ศึกษาและ วิจัยไว้ แต่มีผลงานวิจัยที่พอจะนำมาอ้างอิงและให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้ ดังนี้

การวิจัยภายในประเทศ

มัทนา ปิยะมาดา (2511 : 98) ได้ทำการสำรวจคุณลักษณะครูที่อยู่ในจังหวัด พระนครและธนบุรี ได้จำแนกคุณลักษณะของครูทางด้านการสอนเป็น 9 ลักษณะคือ (1) ส่งเสริมให้กำลังใจ (2) มีเมตตากรุณา (3) การรักใคร่ (4) ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน (5) มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย (6) มีบุคลิกภาพดี (7) มีความยุติธรรม ซื่อตรง (8) ให้ความอุปการะแก่นักเรียน และ (9) มีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน

บัวบูชา ชื่อตรง (บัวบูชา ชื่อตรง 2518 : 68 - 70) ทำการศึกษาพฤติกรรม เกี่ยวกับการใช้คำพูดในการเรียนการสอน ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับชั้น ม.ศ. 1 ถึง ม.ศ. 3 ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่าพฤติกรรมทางวาจาในชั้นเรียนส่วนใหญ่ ครูเป็นฝ่ายแสดงพฤติกรรม ครูใช้การบรรยายมากกว่าวิธีอื่น ๆ ครูใช้อธิบายทางตรงมากกว่าทางอ้อม ใช้การควบคุมพฤติกรรมมากกว่าการกระตุ้น ส่วนการพูดของนักเรียนนั้นจะพูดเพื่อการตอบสนองมากกว่าจะพูดขึ้นเอง

ละเอียงค บุญเกิด (ละเอียงค บุญเกิด 2513 : 19) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่าคุณลักษณะของครูด้านการสอน ตลอดจนคุณลักษณะทางด้านเหตุผล จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับเรื่องการสอนของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จนั้น สุชาติ บุคผ่อง (สุชาติ บุคผ่อง 2520 : 77) ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมการสอนในด้านการอธิบาย และคำถามตอบของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จพบว่า ครูที่สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จสอนโดยใช้การอธิบายทั่วไปร้อยละ 62.4 ซึ่งพฤติกรรมการสอน สอดคล้องกับวิธีการสอนให้คนคิดเป็นโดยใช้การใช้อธิบายเป็นหลัก มนัส ภาณุ (นัจ ภาณุ 2520 : 94) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการสอนในด้านการจูงใจ และด้านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับผู้เรียนของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จ พบว่าครูมีการจูงใจและมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้เรียนเชิงเส้นตรงในทางบวกและสรุปได้ว่าครูผู้สอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จ ใช้พฤติกรรมทั้งสองด้านนี้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จ ส่วน วิเชียร ประยูรชาติ (วิเชียร ประยูรชาติ 2520 : 75) ได้วิจัยพฤติกรรมการสอน ด้านเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จ พบว่าครูที่สอนเบ็คเสร็จที่มีวุฒิ วาญ และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีการเตรียมการสอนต่างกัน ครูที่มีการเตรียมการสอนมากจะมีการใช้อุปกรณ์มาก อย่างไรก็ตาม การเตรียมการสอนจะเป็นไปเพื่อมุ่งทักษะการอ่านออกเขียนได้มากกว่าการส่งเสริม การคิดเป็น

การวิจัยในต่างประเทศ

สตอไรล์ (Storile, 1962 : 394) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของครู และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบางประการของครูกับนักเรียน กลุ่ม ตัวอย่างเป็นครูระดับมัธยมศึกษาซึ่งเข้าอบรมเกี่ยวกับการสังเกต และการวิเคราะห์ พฤติกรรม โดยใช้ระเบียบวิธีสังเกตของแฟลนเคอร์ส ผลปรากฏว่าครูกลุ่มที่ได้รับการ ฝึกแบบทางอ้อม แสดงพฤติกรรมทางอ้อมมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ และไม่ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางบุคลิกภาพกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ครู ผลการวิจัยนี้แสดงว่าสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูได้ โดยให้การศึกษาอบรม เกี่ยวกับการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนแก่ครู

อเมดอนและฮันเตอร์ (Amedon and Hunter. 1966 10 - 15) ได้สร้างเครื่องมือศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เรียกว่า Verbal Interaction Categories System (VICS) ประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (1) ครูพูดก่อน (2) นักเรียนตอบสนอง (3) นักเรียนพูดก่อน (4) ครูตอบเอง และ (5) พฤติกรรมอื่นที่ไม่จัดอยู่ใน 4 ประเภทดังกล่าว เช่น ความเงียบ ฯลฯ

จาลเบิร์ต (Jalbert. 1966. 130 - 135) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของนักเรียนฝึกสอนที่ได้รับและไม่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับการสอน การนำไปใช้ การสังเกต การวิเคราะห์พฤติกรรมและการประเมินผลการสอน จากสถานการณ์จริง และเครื่องบันทึกเสียง ผลปรากฏว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกแสดงพฤติกรรมในด้านการนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน วิธีสอน การประเมินผลนักเรียน และการประเมินผลตนเองแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเรื่องพฤติกรรมการสอนของครูนี้ ในปี ค.ศ. 1966 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ได้ริเริ่มศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของครูโดยตั้งเป็นโครงการเรียกว่า Appraisal Guide Revision ภายหลังได้ปรับปรุงเครื่องมือเพื่ออธิบายพฤติกรรมในห้องเรียนอย่างกว้างขวาง และได้เปลี่ยนชื่อโครงการใหม่เป็น A Taxonomy of Teacher Behaviors เครื่องมือนี้ประกอบด้วยข้อความที่กล่าวถึงพฤติกรรมการสอนที่สามารถจัดลำดับได้หรือนับจำนวนความถี่ได้ จากการทดสอบในห้องเรียนจำนวน 195 ข้อ ปรากฏว่าอาจารย์นิเทศน์ส่วนมากจัดเป็น 15 - 20 กลุ่ม ซึ่งต่อมาเจ้าหน้าที่ของศูนย์การวิจัยและพัฒนาการสอนแห่งนี้ ได้พยายามปรับปรุงอีกครั้งและจัดเป็น 14 กลุ่มคือ ด้านลักษณะส่วนตัวและอาชีพ ด้านการพูดและแบบของภาษา ด้านการประเมินผล ด้านแรงจูงใจ ด้านวินัยในชั้นเรียน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านการบรรยาย ด้านการถามตอบ ด้านการให้งานปฏิบัติ ด้านการใช้อุปกรณ์ ด้านการให้สิ่งเสริมกำลัง ด้านการทบทวน ด้านการสอนให้เหมาะสมกับบุคคล และด้านทักษะทั่วไป (เสาวลักษณ์ สิงห์วงษา 2520 : 12 - 13)

แฟลนเคอร์สได้สร้างเครื่องมือสำหรับบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียน เพื่อศึกษาลักษณะของปฏิสัมพันธ์ทางภาษาที่ครูกับนักเรียนใช้ระหว่างการเรียนการสอน ระบบการสังเกตนี้เรียกว่า Flanders' Interaction Analysis Categories หรือเรียกย่อ ๆ ว่า FIAC (Flanders, 1970 . 13 - 31) โดยแบ่งกลุ่มพฤติกรรมของครูและนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม คือ

1. พฤติกรรมของครู แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 พฤติกรรมทางอ้อม หมายถึง พฤติกรรมทางวาจาของครูที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ได้แก่

- 1) กรูยอรับความรู้สึกของนักเรียน
- 2) ครูชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ
- 3) ครูยอมรับหรือناقความคิขของนักเรียนมาใช้
- 4) ครูถามตามแนวความคิดเพื่อให้นักเรียนตอบ

1.2 พฤติกรรมทางตรง หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงฝ่ายเดียว ได้แก่

- 5) ครูบรรยาย
- 6) ครูสั่งการ
- 7) ครูวิจารณ์ (หรืออาจใช้อำนาจของครู)

2. พฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่

- 8) นักเรียนพูดเพื่อตอบคำถามของครู
- 9) นักเรียนเป็นผู้เริ่มต้นพูด
- 10) การเงียบหรือสับสนวุ่นวาย

โอเบอร์และคณะ (Ober and Others, 1971 37 - 87) ได้สร้างเครื่องมือจัดระบบกลุ่มพฤติกรรมเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. Reciprocal Categories System (RCS) ซึ่งปรับปรุงมาจาก FIAC เป็นระบบที่ใช้สังเกตการพูดของครูและนักเรียน โดยจำแนก

พฤติกรรมออกเป็น 19 ประเภท แบ่งเป็นคู่ ๆ แต่ละคู่มีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน แต่ใช้หมายเลขกำกับพฤติกรรมของครูและนักเรียนต่างกัน รวมทั้งพฤติกรรมที่แทนความเจ็บหรือภาวะสับสน เช่นการบรรยายที่เป็นกันเอง การยอมรับการถามเพื่อหาความจริงเพิ่ม การแก้ไขที่ผิด บรรยายากที่เคร่งเครียด เป็นต้น

2. Equivalent Talk Caregories (ETC) เป็นอีกระบบหนึ่ง ที่แบ่งกลุ่มลักษณะการพูดออกเป็น 9 ประเภท แล้วใช้เกณฑ์ในการสังเกตลักษณะการโต้ตอบกันในชั้น ซึ่งประเมินถึงระดับของความคิด ในด้านการใช้ภาษาของครูและนักเรียนขณะที่กำลังทำการสอน เช่น พังอธิบายให้ความรู้ การถามชนิดจากที่ความคิด การถามชนิดให้ขยายความคิด การตอบชนิดแสดงความคิดเห็น การสรุปและความยุติความคิด

วูด (Wood. 1970 84 - 102) ได้ศึกษาโดยใช้วิธีการสังเกตหลายระบบประกอบกันคือ FTCTB, RCS และ Teacher Practice Observation Record ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การฝึกอบรมเกี่ยวกับการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรม ช่วยให้ครูสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองให้สัมพันธ์กับการสอนของตนเอง และพฤติกรรมของนักเรียน

แกริสัน (Garrison. 1971 818A) ได้ศึกษาพฤติกรรมระหว่างครูและนักเรียนสองกลุ่ม ครูได้รับการฝึกในการวางแผนการสอน เพื่อจะให้นักเรียนตอบสนองมากขึ้น โดยใช้ FTCTB เป็นเครื่องมือเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ตอบสนองพฤติกรรมของครูพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือแบบแผนพฤติกรรมของครูแต่ละคนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีสร้างเครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือ
3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ประชากรและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษารั้วนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ในจังหวัดอุดรธานีที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 (พฤศจิกายน 2526 – มีนาคม 2527)

กลุ่มตัวอย่าง การศึกษารั้วนี้กระทำกับนักศึกษาเพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งมีวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1 การเลือกโรงเรียนในจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนที่เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 และระดับ 4 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในงบประมาณที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดสรรมาให้ มีทั้งสิ้น 10 โรงเรียน มีนักศึกษาทั้งสิ้น 1408 คน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี 2526 3) การเลือก โรงเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 พวก ตามสถานที่ตั้งคือ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง ในการวิจัยครั้งนี้ได้คัดเลือกโรงเรียนมาเขตละ 50 เปอร์เซ็นต์ โดยวิธีจับฉลาก โรงเรียนผู้ใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเมืองมี 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่อุดรพิทยานุกูลและโรงเรียนผู้ใหญ่เทศบาล 3 โรงเรียนที่อยู่นอกเมืองมี 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่บ้านคงเมือง อารามกุ่มภวาปี โรงเรียนผู้ใหญ่รัตนองบัววิทยา อารามหนองบัวลาภ และโรงเรียนผู้ใหญ่หนองบัวขงวิทยา อารามหนองบัวขง

2. การเลือกนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างห้องเรียนโดยวิธีจับสลาก ในกรณีที่โรงเรียนที่ถูกเลือกนั้นมีชั้นเรียนแต่ละระดับเกิน 1 ห้องเรียน ในแต่ละโรงเรียน จะได้ชั้นเรียนระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ระดับละ 1 ห้องเรียน รวมเป็น 2 ห้องเรียน และให้นักศึกษาในห้องเรียนที่ถูกคัดเลือกมานี้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 10 ห้องเรียน จะได้นักศึกษานักใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 จำนวน 136 คน และระดับที่ 4 จำนวน 205 คน รวมทั้งสิ้น 341 คน รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 โรงเรียนและนักศึกษานักใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4 ในจังหวัดอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนผู้ใหญ่	จำนวนนักศึกษา		รวม
	ระดับที่ 3	ระดับที่ 4	
<u>ในเมือง</u>			
1. อุดรพิทยานุกูล	30	45	75
2. เทศบาล 3	25	40	65
<u>นอกเมือง</u>			
1. บ้านคงเมือง อำเภอกุมภวาปี	25	40	65
2. ศรีหนองบัววิทยา อำเภอนองบัวลาภ	26	45	71
3. หนองวัวซอวิทยา อำเภอนองวัวซอ	30	35	65
รวมทั้งสิ้น	136	205	341

วิธีสร้างเครื่องมือและลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาขอบข่ายพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน และการประเมินผลการเรียน แบบสอบถามที่ใช้เป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิคเคิร์ท (Likert) ทั้งพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติจริงและต้องการให้ครูปฏิบัติ จำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นเรียน

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินพฤติกรรมการสอนตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่ แยกออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการประเมินตามทัศนะที่เป็นจริง ส่วนที่ 2 เป็นความคาดหวังของนักศึกษาที่ต้องการให้ครูปฏิบัติ ดังตัวอย่าง

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ครูปฏิบัติจริง					ต้องการให้ครูปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยยกปัญหาที่นักศึกษากำลังประสบอยู่มาเป็นหัวข้ออภิปราย			✓				✓			
2.	ครูให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปราย		✓				✓				

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ครูปฏิบัติจริง					ต้องการให้ครูปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	ครูจัดเนื้อหาได้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักศึกษา		✓				✓				

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ในข้อความที่เป็นเชิงนิมาน ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

น้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1 คะแนน
น้อย	มีค่าคะแนน	2 คะแนน
ปานกลาง	มีค่าคะแนน	3 คะแนน
มาก	มีค่าคะแนน	4 คะแนน
มากที่สุด	มีค่าคะแนน	5 คะแนน

ในข้อความที่เป็นเชิงนิเสธ ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

น้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	5 คะแนน
น้อย	มีค่าคะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	มีค่าคะแนน	3 คะแนน
มาก	มีค่าคะแนน	2 คะแนน
มากที่สุด	มีค่าคะแนน	1 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์ ผศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ดร. ส.วาสนา ปวาลพฤกษ์ ดร.สมประสงค์ วิทย์เกียรติ และนายสมชาย ทีปกร พิจารณาว่าวัดได้ตรงและครอบคลุมจุดประสงค์หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะนั้น ๆ จนแน่ใจว่าสามารถวัดได้ครบตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามชนิด Face Validity (Isaac 1974 82)

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักศึกษาผู้ใหญ่ ในโรงเรียนผู้ใหญ่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานีจำนวน 2 ห้อง เป็นนักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ชั้นละ 1 ห้อง เป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 60 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามชุดนี้ ดังนี้

2.1 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด โดยการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 171) ซึ่งปรากฏว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 9.42 นับว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพดีที่สามารถนำไปใช้ในการทดสอบได้

2.2 การวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนก โดยการคำนวณค่าความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร t-test (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 187)

ผลการวิเคราะห์อำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีค่าระหว่าง 2.98-29.50 ซึ่งนับว่ามีค่าอำนาจจำแนกที่สูงพอ และสามารถใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งในเมืองและนอกเมือง โดยมีนายพิสุทธิ เนาวรังษี หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์พิสัย และนางสงวนศักดิ์ สุวรรณคุณ ศึกษาพิเศษเขต 9 เป็นผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล และได้ทำการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 5 - 20 กุมภาพันธ์ 2527 โดยดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี ไปยังโรงเรียน ผู้ใหญ่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม

2. เมื่อครูใหญ่อนุญาตแล้วจึงไปพบครูประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้ชี้แจงให้ครูเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่จะให้นักศึกษาทำแบบสอบถามได้ อธิบายจนนักศึกษาเข้าใจแล้วจึงให้ลงมือทำแบบสอบถาม ซึ่งใช้เวลาในการตอบประมาณ 40 นาที

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้เริ่มได้ระบุมูลค่าอย่างจางาน 341 คน แต่มี ผู้ทำแบบสอบถามทั้งสิ้น 336 คน คิดเป็นร้อยละ 98.50 ของจำนวนที่คาดไว้ ดังปรากฏ ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม

โรงเรียนผู้ใหญ่	ระดับที่ 3			ระดับที่ 4			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
<u>ในเมือง</u>							
1. อุดรพิทยานุกูล	21	9	30	20	25	45	75
2. เทศบาล 3	23	6	29	25	15	40	69
	44	15	59	45	40	95	144

ตาราง 2 (ต่อ)

โรงเรียนผู้ใหญ่	ระดับที่ 3			ระดับที่ 4			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
<u>นอกเมือง</u>							
1. บ้านท่งเมือง อำเภอ กุมภวาปี	14	3	17	26	22	48	65
2. ศรีหนองบัววิทยา อำเภอหนองบัวลาภู	14	4	18	31	22	53	71
3. หนองบัวขอมวิทยาคม อำเภอหนองบัวขอม	10	4	14	22	20	42	56
	38	11	49	79	64	143	192
รวมทั้งสิ้น	82	26	108	124	104	228	336

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าความถี่สถิติพื้นฐาน ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ได้แก่
ค่าความถี่ดังต่อไปนี้

- คะแนนเฉลี่ย (Mean)
- ความแปรปรวน (Variance)

- ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

(ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 71 - 77)

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา

(ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171 - 173) จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α คือค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n คือจำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 คือคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 คือคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ใช้ t - test (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 183) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_t}}}$$

เมื่อ t แทนอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_H$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

X_L	แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทนความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
S_L^2	แทนความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
N_H	แทนจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสูง
N_L	แทนจำนวนนักศึกษาในกลุ่มต่ำ

3. ทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาในกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม (จัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 215) จากสูตร

$$t = \frac{X_1 - X_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทนค่าการแจกแจงแบบ t
	X_1	แทนค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	X_2	แทนค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
	n_1	แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทนค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทนค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

3.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One-Way Analyses of Variance) ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สูตร $F - test$ (ล้วน ลายยศ และอังคณา ลายยศ 2524 : 106) จากสูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทนค่าการแจกแจงแบบ F
	MS_b	แทนค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทนค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทนค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)
S^2	แทนค่าความแปรปรวน (variance)
N	แทนจำนวนคน
df	แทนชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทนผลบวกของความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทนความเบี่ยงเบนยกกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square)
F	แทนค่าที่จะพิจารณาใน F - distribution
	แทนค่าที่จะพิจารณาใน t - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะเสนอผลตามลำดับชั้น ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญที่เป็นจริง และที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษา

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูด้านต่าง ๆ
ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน

4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูด้านต่าง ๆ
ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4

5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูด้านต่าง ๆ
ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองกับนอกเมือง

ตอนที่ 1 พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่นั้นที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษา

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความถี่ ในการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาต่อพฤติกรรม
การสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง

พฤติกรรม	ที่เป็นจริง					$\bar{X}$	ที่คาดหวัง					$\bar{X}$
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
1. การเตรียม การสอน												
1 ครูบอกให้ นักศึกษาทราบ ว่าจะเรียน อะไรใน เทอมนี้	6	14	45	67	204	4.33	9	11	25	53	238	4.48

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรม		ที่เป็นจริง					ที่คาดหวัง					$\bar{X}$	
		2	3	4	5	$\bar{X}$	1	2	3	4	5		
2	ครูบอกให้นักศึกษารู้และเข้าใจจุดหมายของบทเรียน	2	11	32	75	216	4.46	9	9	28	62	228	4.46
3	ครูนำปัญหาของนักศึกษา มาเป็นหัวข้อปัญหาในการอภิปราย	36	34	87	78	101	3.51	27	48	47	72	161	3.93
4	ครูเตรียมวัสดุในการเรียนการสอนพร้อม	6	31	57	60	182	4.13	6	12	36	58	224	4.43
5	ครูใช้คำถามที่เข้าใจง่าย	9	28	65	82	152	4.01	10	12	39	63	212	4.35
6	ครูเตรียมแหล่งข้อมูล เช่น ห้องสมุด เพื่อให้ นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	36	36	61	56	147	3.72	8	11	36	57	223	4.40
7	ครูชี้แจงวิธีการเรียนแบบแบ่งกลุ่มอภิปรายให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ	5	24	30	69	208	4.34	5	16	27	54	234	4.47

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรม	ที่เป็นจริง					$\bar{X}$	ที่คาดหวัง					$\bar{X}$
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
8 หัวข้ออภิปรายตรงกับ ความสนใจของนักศึกษา	13	31	2	87	133	3.88					192	4.23
9 ครูเชิญวิทยากรจาก หน่วยงานอื่นมาช่วยสอน	97	79	55	49	46	2.60					174	3.94
10 การจัดเนื้อหาเหมาะสม กับเวลาไม่นานเกินไป	9	26	63	75	162	4.04					207	4.37
รวมค่าเฉลี่ย				71								4.69

2. การใช้อุปกรณ์การสอน

1 ครูเตรียมอุปกรณ์พร้อม ที่จะใช้ได้ทันที	16	54	69	63	134	3.72	5	13	37	45	236	4.47
2 ครูใช้รูปภาพ แผนภูมิ ของจริงประกอบการ สอน	15	30	40	42	209	4.19	12	12	24	53	235	4.44
3 ครูใช้อุปกรณ์เหมาะสม กับเนื้อหา	11	22	52	70	181	4.15	12	13	37	55	219	4.35
4 ครูใช้อุปกรณ์เป็นสื่อใน การนำเข้าสู่บทเรียน	11	38	65	105	117	3.83	3	15	31	81	206	4.40

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรม	ที่เป็นจริง					$\bar{X}$	ที่คาดหวัง					$\bar{X}$
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
5 ครูให้นักศึกษามีส่วนช่วยในการใช้อุปกรณ์	35	50	66	63	122	3.55	15	25	54	68	174	4.07
16 ครูใช้อุปกรณ์ช่วยในการอธิบาย เรียน	25	60	58	82	111	3.57	14	19	41	75	187	4.19
17 ครูใช้อุปกรณ์เป็นลำดับขั้น ไม่สับสน ให้เข้าใจยิ่งขึ้น	17	30	43	78	168	4.04	13	14	29	47	233	4.40
18 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนรวมในการสร้างอุปกรณ์	39	54	59	87	97	3.44	9	25	49	76	177	4.15
19 ครูจัดห้องเรียนเหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์	31	48	82	77	98	3.48	12	18	46	67	193	4.22
20 ครูแนะนำให้ให้นักศึกษาเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการใช้อุปกรณ์	14	39	47	89	144	3.90	10	14	31	76	205	4.34
รวมค่าเฉลี่ย	24	42	58	90	145	3.79	10	17	38	24	207	4.30

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรม	ที่เป็นจริง					$\bar{X}$	ที่คาดหวัง					$\bar{X}$
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
3. วิธีสอน												
21 ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยยกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา	20	36	71	79	130	3.78	24	20	37	82	173	4.07
22 ครูให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาและเลือกกิจกรรม	32	37	53	66	148	3.77	17	16	37	59	207	4.25
23 ครูสอนโดยวิธีอธิบายและบอกจุด	6	23	47	55	205	4.27	14	20	44	62	196	4.20
24 ครูสอนโดยวิธีสร้างสถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่างหรือบทบาทสมมติเพื่อให้ นักศึกษาคิดแก้ปัญหา	25	39	69	66	137	3.74	16	9	47	75	187	4.22
25 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด	17	37	56	72	154	3.91	19	30	40	75	172	4.04

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรม	ที่เป็นจริง					$\bar{X}$	ที่คาดหวัง					$\bar{X}$
	1	3	4	5			1	2		5		
26 ครูให้นักศึกษาหาวิธีแก้ ปัญหาด้วยตนเอง	22	35	62	88	127	3.76		47	76	167		4.0
27 ครูหาวิธีแก้ปัญหามาให้ นักศึกษาเมื่อนักศึกษา ตัดสินใจไม่ได้	17	25	60	68	166	4.01		46	52	207		4.25
28 ครูให้นักศึกษาทำกิจกรรม หรือทำงานในชั้นมากกว่า การให้การบ้าน	23	31	66	73	143	3.83		48	74	179		4.14
29 ครูนำเนื้อหาในบทเรียน มาให้นักศึกษาแก้ปัญหา	15	30	72	81	138	3.88		60	82	159		4.04
30 ครูปรับเนื้อหาในบทเรียน ให้สอดคล้องกับปัญหา ของนักศึกษา	15	29	60	100	132	3.90		40	82	181		4.19
รวมค่าเฉลี่ย	19	32	62	75	148	3.87	16	21	45	72	182	4.14

ตาราง 3 (ต่อ)

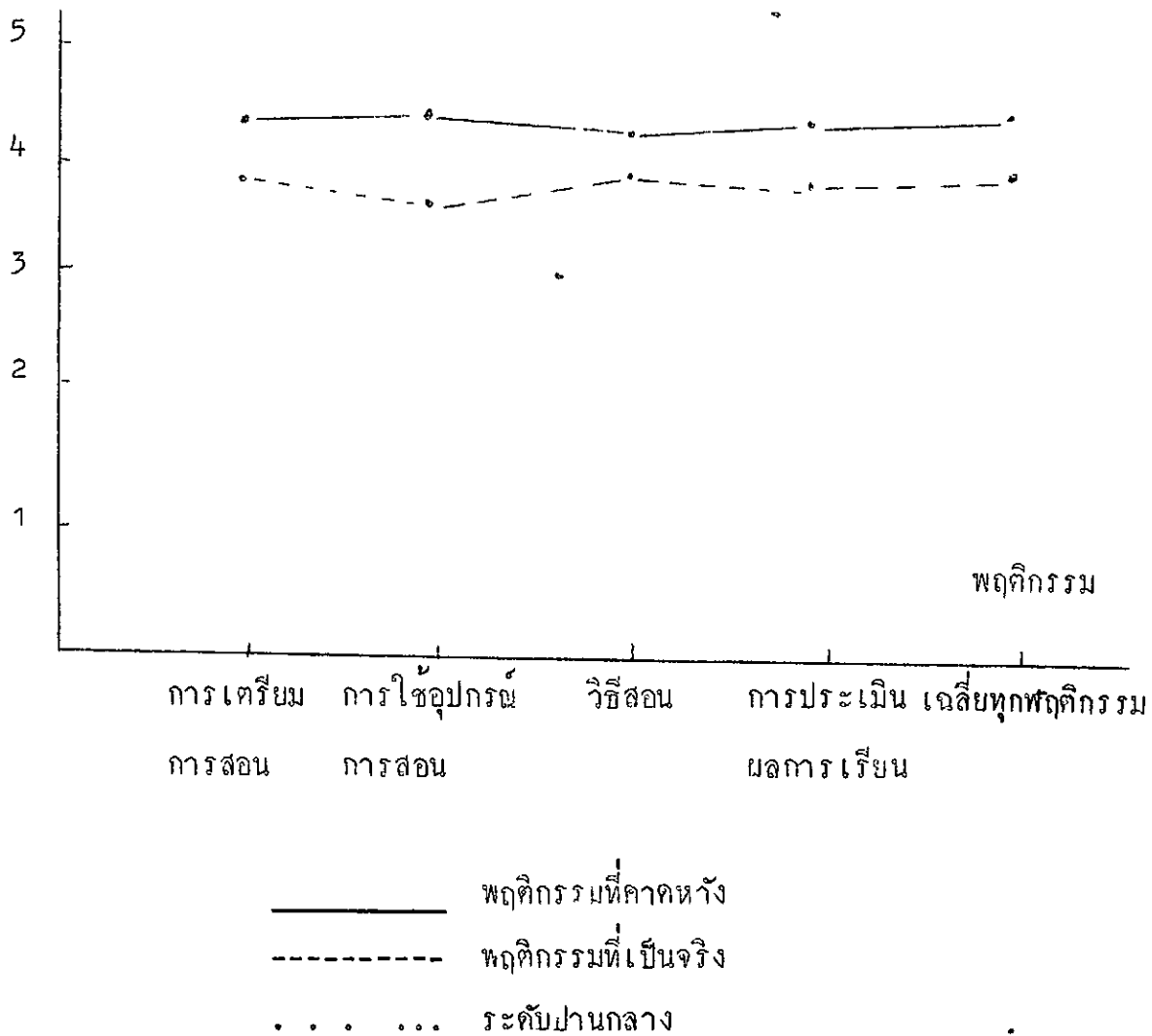
ที่เป็นจริง						$\bar{X}$	ที่คาดหวัง					$\bar{X}$	
1	2	3	4	5	1		2	3	4	5			
4. <u>การประเมินผล</u>													
<u>การเรียนรู้</u>													
31	ครูได้ทดสอบความรู้เดิมก่อนเริ่มเรียน	24	32	44	61	175	3.98	13	18	36	61	208	4.28
32	ครูให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการสอน	61	52	73	62	88	3.19	23	24	44	70	175	4.04
33	ครูทดสอบและเก็บคะแนนเป็นระยะ ๆ ระหว่างภาคเรียน	3	22	26	39	246	4.49	13	9	27	43	244	4.47
34	ครูประเมินผลนักศึกษาโดยการสอบหลังจากจบบทเรียนหนึ่ง ๆ	17	29	54	72	164	4.00	9	12	38	67	210	4.36
35	ครูให้นักศึกษาทราบผลการเรียนของตนทุกระยะ	29	33	65	76	133	3.74	12	15	22	58	229	4.41
36	ครูให้นักศึกษาให้คะแนนการทำงานของตนเอง	60	61	59	57	99	3.22	42	27	47	61	159	3.79
37	ครูให้นักศึกษาให้คะแนนทำงานของเพื่อนร่วมกลุ่ม	54	45	58	63	116	3.42	36	30	46	60	164	3.35

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรม	ที่เป็นจริง					$\bar{X}$	ที่คาดหวัง					$\bar{X}$
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
38 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษา ประเมินการสอนของครู	57	49	77	91	62	3.15	31	23	48	77	157	3.91
39 ครูสอบถามนักศึกษา เกี่ยวกับบทเรียนที่ผ่านมา	11	27	47	53	198	4.19	11	12	38	67	208	4.33
40 ครูให้นักศึกษาสรุปความรู้ ในบทเรียนที่ได้รับ	11	24	39	77	185	4.19	7	23	18	61	227	4.42
รวมค่าเฉลี่ย	25	37	54	65	147	3.75	20	19	36	63	198	4.18
รวมค่าเฉลี่ยทุกพฤติกรรม	25	35	58	70	148	3.83	15	19	38	65	199	4.22

เมื่อพิจารณาตามตาราง 3 จะเห็นได้ว่าในพฤติกรรมที่เป็นจริง นักศึกษาส่วนมากจะตอบในช่องที่ 4 - 5 ส่วนช่องที่นักศึกษาตอบมากคือช่องที่ 5 ซึ่งแสดงว่าในพฤติกรรมที่เป็นจริง ครูสอนอยู่ในเกณฑ์ที่นักศึกษาพอใจ เมื่อเปรียบเทียบกับช่องที่นักศึกษามีความคาดหวังให้ครูปฏิบัตินั้น ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยในช่องความคาดหวังสูงกว่า สรุปโดยส่วนรวมนักศึกษามีความคาดหวังที่จะให้ครูสอนสูงกว่าที่ครูปฏิบัติจริง ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ภาพประกอบ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวัง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาชายกับหญิง

สมมติฐานของการวิจัย "นักศึกษาผู้ใหญ่เพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน"

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 ผู้วิจัยมุ่งที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างที่เป็นจริงและที่คาดหวังของเพศชายและเพศหญิงโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาชาย

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาหญิง

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงตามทัศนะของนักศึกษาชายกับหญิง

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาชายกับหญิง

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาชาย

ค่าสถิติพื้นฐานและผลการเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาชายที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังแสดงในตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทักษะของนักศึกษาชาย

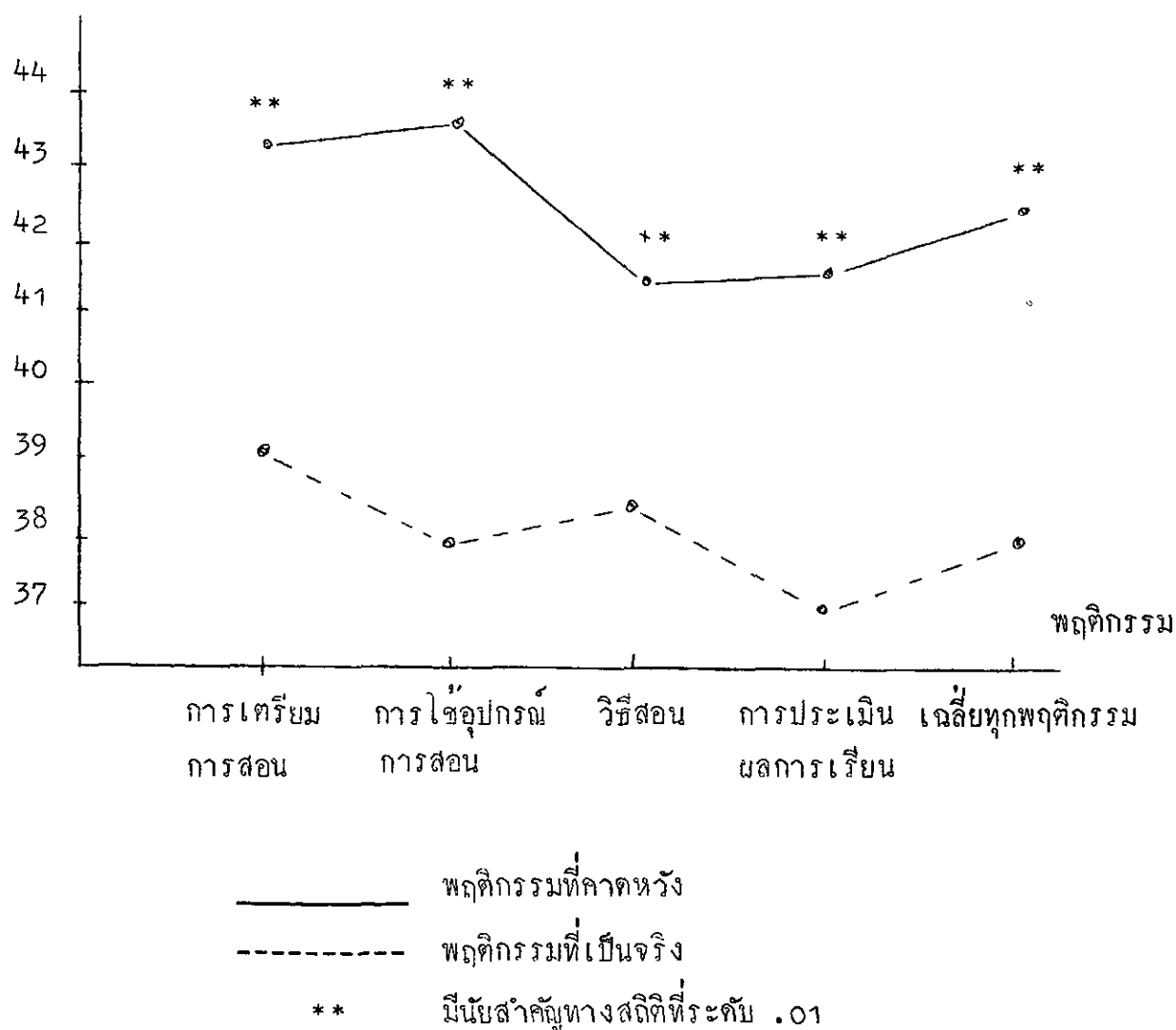
พฤติกรรม	จริง (N=206)		คาดหวัง (N=206)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	38.96	6.07	43.03	5.99	6.90 **
2. การใช้อุปกรณ์การสอน	37.77	8.07	42.89	6.84	6.89 **
3. วิธีสอน	38.98	6.95	41.41	6.69	3.64 **
4. การประเมินผล	37.46	7.74	41.90	6.67	6.27 **
5. ทุกพฤติกรรม	153.16	24.46	169.24	22.67	6.95 **
เฉลี่ยทุกพฤติกรรม	38.29	7.20	42.31	6.54	5.92 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 ปรากฏว่านักศึกษาชายใหญ่เพศชายมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูในด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน การประเมินผลและพฤติกรรมรวมทุกด้านที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่าค่าเฉลี่ย ความที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งแสดงว่าพฤติกรรมที่คาดหวังของนักศึกษาชายสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ภาพประกอบ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงกับที่คาดหวังของนักศึกษาชาย

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครู
ที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาหญิง

ค่าสถิติพื้นฐานและผลการเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาหญิงที่มีต่อ
พฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง
พฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาหญิง

พฤติกรรม	จริง (N = 130)		คาดหวัง (N = 130)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	39.28	6.27	43.25	6.53	5.05**
2. การใช้อุปกรณ์การสอน	38.15	8.13	43.38	7.07	5.58**
3. วิธีสอน	38.91	7.25	41.6	6.89	3.09**
4. การประเมินผล	37.84	7.67	41.92	7.03	4.50**
5. ทุกพฤติกรรม	154.17	24.52	170.14	23.89	5.36**
เฉลี่ยทุกพฤติกรรม	38.54	7.33	42.53	6.88	4.55**

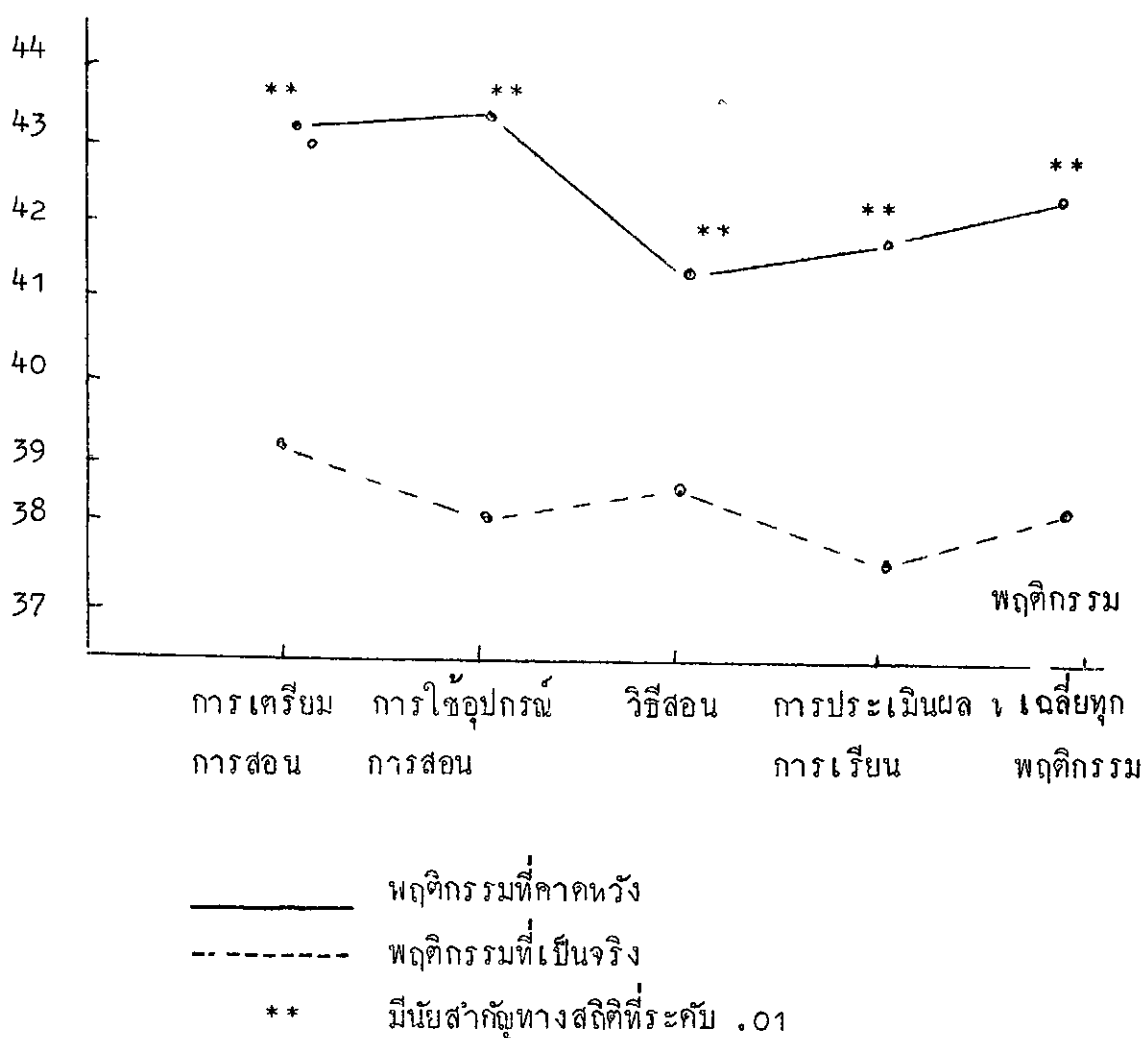
**

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 ปรากฏว่านักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิง
มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูในด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน
วิธีสอนการประเมินผลและพฤติกรรมรวมทุกด้าน ที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่าค่าเฉลี่ย การคาดหวัง สูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งแสดงว่าพฤติกรรมที่คาดหวังของนักศึกษาหญิงสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ภาพประกอบ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงกับที่คาดหวังของนักศึกษาหญิง

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษาชายและหญิง

ค่าสถิติพื้นฐานและผลการเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาชาย หญิง ที่มีต่อ
พฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง แสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม
การสอนของครูที่เป็นจริงของนักศึกษาผู้ใหญ่วะหว่างเพศชายและเพศหญิง

พฤติกรรม	ชาย (N=206)		หญิง (N=130)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
• การเตรียมการสอน	38.95	6.07	39.27	6.27	0.47
• การใช้อุปกรณ์การสอน	37.79	8.27	38.15	8.13	0.41
• วิธีสอน	38.98	6.95	38.91	7.25	0.09
• การประเมินผล	37.46	7.74	37.84	7.67	0.44
• ทุกพฤติกรรม	153.16	24.46	154.52	24.52	0.37
เฉลี่ยทุกพฤติกรรม	38.29	7.26	38.54	7.33	0.35

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 ปรากฏว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิง
มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครู ในด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน
วิธีสอน การประเมินผลและพฤติกรรมทุกด้านที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครู ที่คาดหวัง ความทักษะของนักศึกษาชายและหญิง

ค่าสถิติพื้นฐานและผลการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาชายและหญิงที่มีต่อ
พฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม
การสอนของครูที่คาดหวังของนักศึกษานักใหญ่ระหว่างเพศชายและ เพศหญิง

พฤติกรรม	ชาย (N=206)		หญิง (N=130)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
• การเตรียมการสอน	43.03	5.99	43.25	6.53	0.32
• การใช้อุปกรณ์การสอน	42.89	6.84	43.38	7.07	0.63
• วิธีสอน	41.41	6.69	41.60	6.89	0.28
• การประเมินผล	41.90	6.67	41.91	7.03	0.25
• ทุกพฤติกรรม	169.24	22.67	170.14	23.89	0.35
เฉลี่ยทุกพฤติกรรม	42.31	6.57	42.53	6.88	0.37

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 7 ปรากฏว่านักศึกษามีทักษะต่อพฤติกรรม
การสอนของครู ด้านการเตรียมการสอน- การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน
การประเมินผล และพฤติกรรมรวมตามที่คาดหวัง -แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย "นักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มอายุต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครู ทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน

เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ระดับ คือ อายุ 20ปีลงมา อายุ 20-25 ปี และอายุ 25 ปี ขึ้นไป โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงตามทัศนะของนักศึกษาอายุต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาอายุต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาอายุต่างกัน

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงตามทัศนะของนักศึกษาอายุต่างกัน

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า F-ratio ของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงของนักศึกษาอายุต่างกัน

พฤติกรรม	ค่าสถิติ	กลุ่มอายุ 20 ปี ลงมา (N = 226)	20-25 ปี (N = 96)	25 ปีขึ้นไป (N = 14)	F
1. การเตรียมการสอน	$\bar{X}$	39.19	38.49	39.14	
	S	6.04	7.14	3.64	
	S ²	36.48	51.06	13.67	

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม	ค่าสถิติ	กลุ่ม 20 ปี ลงมา (N=226)	20-25 ปี (N=76)	25 ปีขึ้นไป (N=14)	F
2. การใช้อุปกรณ์ การสอน	X	37.76	37.58	41.92	1.76
	S	8.25	8.59	4.08	
	S ²	68.08	73.86	16.68	
3. วิธีสอน	X	38.88	38.67	41.21	0.76
	S	6.96	7.94	5.07	
	S ²	48.49	63.18	25.17	
4. การประเมินผล การเรียนรู้	X	37.67	36.83	39.21	0.58
	S	7.76	8.00	4.88	
	S ²	60.36	64.06	23.87	
5. พฤติกรรมรวม	X	153.52	151.58	161.5	0.91
	S	24.28	27.34	13.28	
	S ²	589.99	747.55	176.42	

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 8 ปรากฏว่าพฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และพฤติกรรมรวมที่เป็นจริงของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกันแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการณ์ของครูที่คาดหวังของ ของนักศึกษาอายุต่างกัน

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า F - ratio ของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง
ของนักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มอายุต่างกัน

พฤติกรรม	ค่าสถิติ	กลุ่มอายุ 20 ปีลงมา (N=226)	20-25 ปี (N= 96)	25 ปีขึ้นไป (N=14)	F
1. การเตรียมการสอน	X	43.23	42.24	44.21	0.79
	S	6.10	7.02	4.24	
	S ²	37.29	49.34	18.02	
2. การใช้อุปกรณ์ การสอน	X	43.11	42.37	45.14	0.89
	S	7.01	7.04	4.03	
	S ²	49.18	49.35	16.28	
3. วิธีสอน	X	41.64	40.20	43.21	1.48
	S	6.56	7.83	5.65	
	S ²	43.12	61.32	32.02	
4. การประเมินผล การเรียนรู้	X	41.93	41.20	44.00	0.94
	S	6.87	6.68	5.50	
	S ²	47.33	44.74	30.30	
5. พฤติกรรบรวม	X	169.92	166.03	176.57	1.29
	S	23.01	24.99	15.89	
	S ²	529.78	624.84	252.57	

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 9 ปรากฏว่าพฤติกรรมการสอนของครูทุกท่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนะของนักศึกษาอายุต่างกัน

ตาราง 10 การสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษาอายุ 20 ปีลงมา

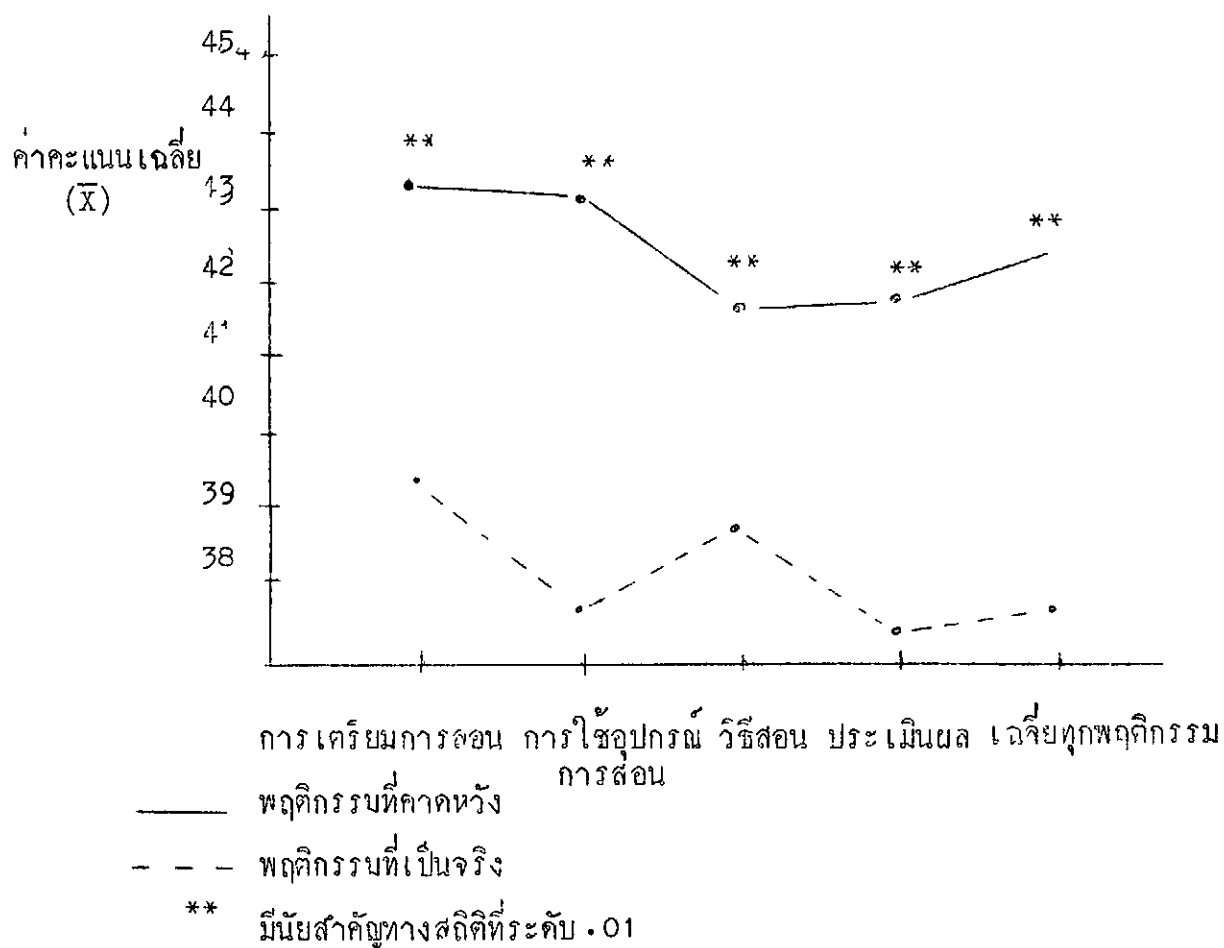
พฤติกรรม	จริง (N=226)		คาดหวัง (N=226)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การเตรียมการสอน	39.19	6.04	43.23	6.10	7.08 **
การใช้อุปกรณ์การสอน	37.76	8.25	43.11	7.70	7.40 **
วิธีสอน	38.88	6.96	41.64	6.56	7.34 **
การประเมินผล	37.67	7.76	41.93	6.87	6.18 **
ทุกพฤติกรรม	153.52	24.28	169.92	23.01	7.37 **
ค่าเฉลี่ย	38.38	7.24	42.48	6.80	7.00 **

**

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์หอบุคคลตามตาราง 10 พบว่า นักศึกษาอายุ 20 ปีลงมา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและคาดหวังทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงทุกด้าน ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษาอายุ 20 ปีลงมา

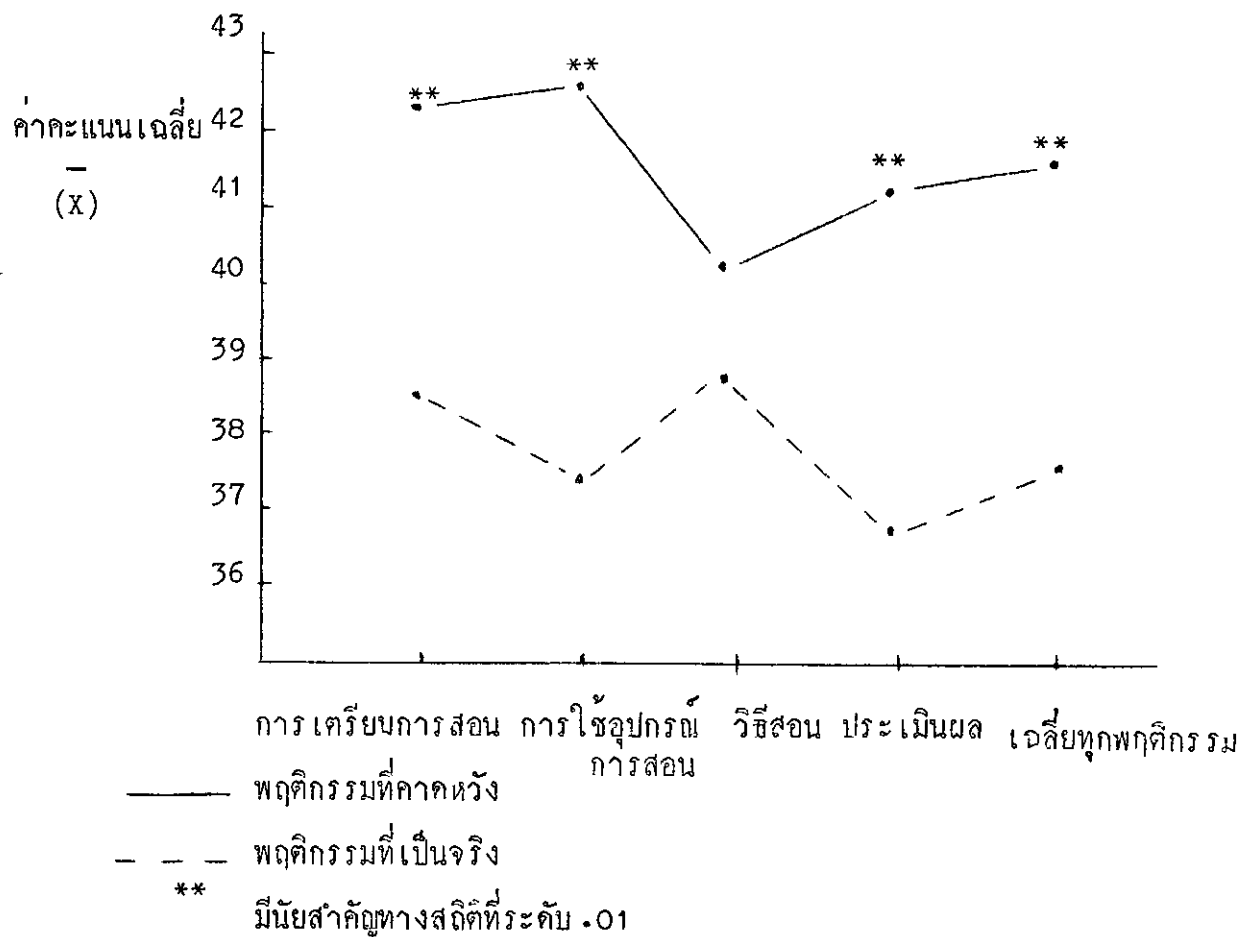
ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่าง ของพฤติกรรมการสอนของครู
ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษากลุ่มอายุ 20 - 25 ปี

พฤติกรรม	จริง (N = 96)		คาดหวัง (N=96)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การเตรียมการสอน	38.49	7.14	42.24	7.02	2.73**
การใช้อุปกรณ์การสอน	37.58	8.59	42.38	7.04	3.14**
วิธีสอน	38.67	7.94	40.20	7.83	0.99
การประเมินผล	36.83	8.00	41.20	6.68	3.05**
ทุกพฤติกรรม	151.58	27.34	166.03	24.99	2.84**
ค่าเฉลี่ย	37.89	2.91	41.50	7.14	2.47

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 ปรากฏว่า นักศึกษาอายุ 20 - 25 ปีมีทัศน
ต่อพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ด้านการเตรียมการสอน การใช้
อุปกรณ์การสอน การประเมินผล และทุกพฤติกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ส่วนด้านวิธีสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง สูงกว่า
พฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ดังแสดงในภาพประกอบ 5

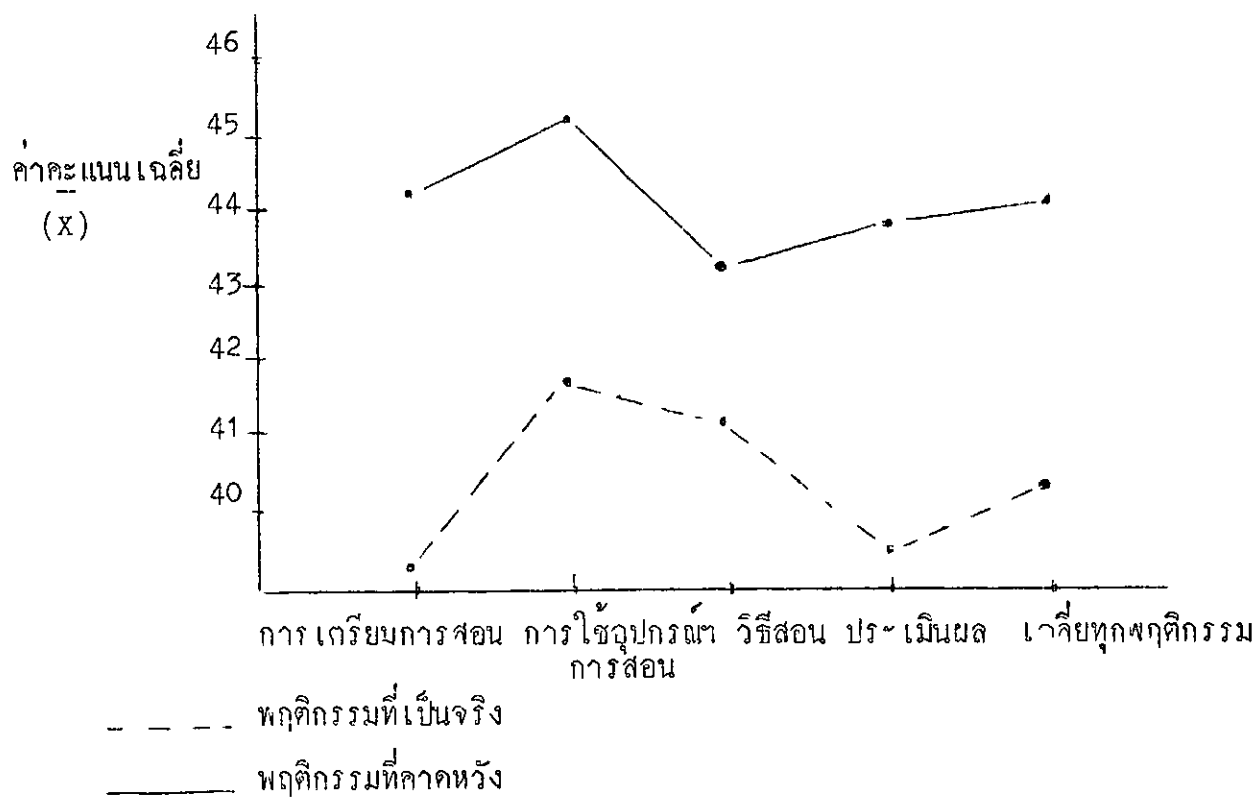
ภาพประกอบ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษายุ 20 - 25 ปี

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังจากทัศนะของนักศึกษาอายุ 25 ปีขึ้นไป

พฤติกรรม	จริง (N=14)		คาดหวัง (N=14)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การเตรียมการสอน	39.14	3.64	44.21	4.24	1.81
การใช้อุปกรณ์การสอน	41.92	4.08	45.14	4.03	1.12
วิธีสอน	41.21	5.07	43.21	5.65	0.26
การประเมินผล	39.21	4.88	44.00	5.50	1.30
ทุกพฤติกรรม	161.48	13.28	176.57	15.89	1.46
ค่าเฉลี่ย	40.39	4.41	44.14	4.85	0.94

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 ปรากฏว่า นักศึกษาอายุ 26 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง งานการ เรียน การสอน การใช้ อุปกรณ์ การสอน วิธีสอน การประเมินผลการเรียน และทุกพฤติกรรม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง สูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงทุกด้าน ดังแสดงในภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง
ตามทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัย 25 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4

สมมติฐานการวิจัย "นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเวิร์ธระดับที่ 3 และระดับที่ 4 มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน"

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 4 ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูด้านต่าง ๆ ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเวิร์ธระดับที่ 3 และระดับที่ 4 โดยแบ่งออกเป็น ส่วนดังนี้

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 3

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 4

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริง ระหว่างนักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ที่คาดหวัง ระหว่างนักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและ
คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 3

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า $t - test$ เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 3

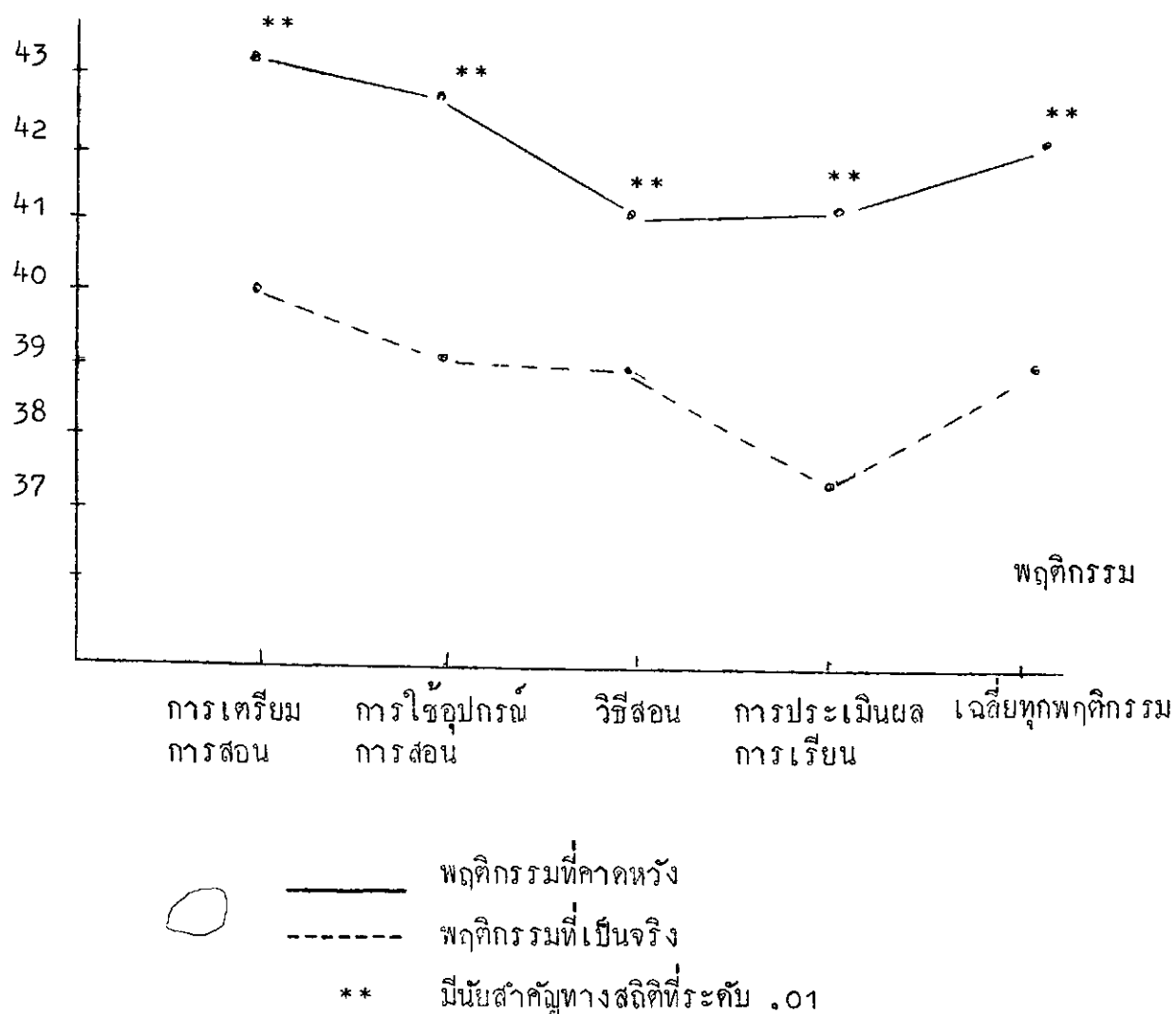
พฤติกรรม	จริง (N = 108)		คาดหวัง (N = 108)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	40.10	5.49	43.37	5.79	4.30 **
2. การใช้อุปกรณ์	39.17	7.05	42.96	6.83	4.06 **
3. วิธีสอน	39.19	6.95	41.15	6.97	2.09 **
4. การประเมินผล	37.77	7.10	41.28	6.33	3.87 **
5. ทุกพฤติกรรม	156.22	21.79	168.76	21.82	4.27 **
ค่าเฉลี่ย	39.06	6.62	42.19	6.48	3.58 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 13 ปรากฏว่านักศึกษาระดับที่ 3 มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและตามความคาดหวัง ด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การประเมินผล และรวมทุกพฤติกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ส่วนทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและตามความคาดหวังด้านวิธีสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย จะเห็นว่านักศึกษาระดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักศึกษาระดับที่ 3 มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริงดังแสดงในภาพประกอบ 7

ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ภาพประกอบ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาระดับที่ 3

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาระดับที่ 4

ตาราง 14 สถิติพื้นฐานและค่า t - test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4

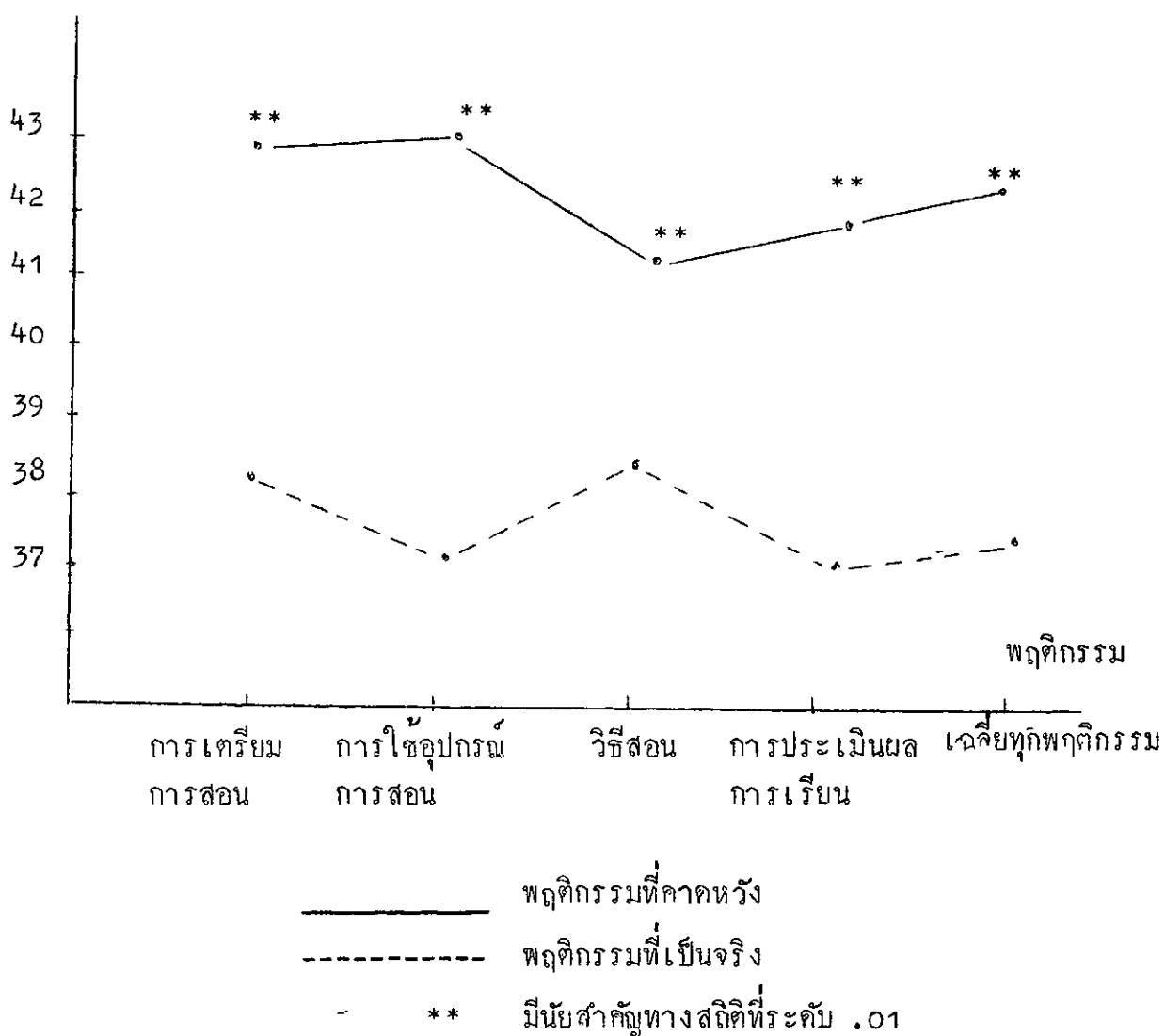
พฤติกรรม	จริง ($N=228$)		คาดหวัง ($N=228$)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	38.60	6.38	43.00	6.39	7.40**
2. การใช้อุปกรณ์	37.32	8.65	43.14	6.98	7.94**
3. วิธีสอน	38.84	7.12	41.64	6.66	4.36**
4. การประเมินผล	37.53	7.99	42.20	7.01	6.67**
5. ทุกพฤติกรรม	152.25	25.58	169.98	23.75	7.68**
ค่าเฉลี่ย	38.07	7.53	42.49	6.76	6.59**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 14 ปรากฏว่านักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ด้านการเตรียม - การสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน การประเมินผล และพฤติกรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย จะเห็นได้ว่านักศึกษาระดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักศึกษาระดับที่ 4 มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริงดังแสดงในภาพ ประกอบ 8

ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ภาพประกอบ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนคติของนักศึกษาระดับที่ 4

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง
ระหว่างนักศึกษาระดับที่ 3 กับระดับที่ 4

ตาราง 15 คาสติพิพื้นฐานและค่า t - test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับที่ 4

พฤติกรรม	ระดับ 3 (N=108)		ระดับ 4 (N=228)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	40.10	5.49	38.60	6.38	2.12
2. การใช้อุปกรณ์	39.17	7.05	37.32	8.65	1.95
3. วิธีสอน	39.19	6.95	38.84	7.12	0.42
4. การประเมินผล	37.77	7.10	37.53	8.00	0.27
5. ทุกพฤติกรรม	156.22	21.77	152.29	25.58	1.38
ค่าเฉลี่ย	39.05	6.64	38.07	7.53	1.19

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 15 ปรากฏว่านักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับที่ 4 มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ด้านการเตรียมการสอน วิธีสอน การประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน และพฤติกรรมรวมทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับที่ 4 มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังระหว่าง
นักศึกษาระดับที่ 3 กับระดับที่ 4

ตาราง 16 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า $t - test$ เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังความก้าวหน้าของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 และระดับที่ 4

พฤติกรรม	ระดับ 3 (N=108)		ระดับ 4 (N=228)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	43.37	5.79	43.00	6.39	0.51
2. การใช้อุปกรณ์	42.96	6.83	43.14	6.98	0.21
3. วิธีสอน	41.15	6.97	41.64	6.66	0.63
4. การประเมินผล	41.28	6.33	42.20	7.01	1.17
5. ทุกพฤติกรรม	168.75	21.82	169.98	23.75	0.45
ค่าเฉลี่ย	42.19	6.48	42.49	6.76	0.63

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 16 ปรากฏว่านักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวัง ด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีการสอน การประเมินผล และพฤติกรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามความคาดหวังไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและ
ที่คาดหวังของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองกับนอกเมือง

สมมติฐานการวิจัย "นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนอยู่โรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง
มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นจริงและ
ที่คาดหวัง "แตกต่างกัน"

การเสนอผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลในตอนที่ 4 ผู้วิจัยมุ่งจะวิเคราะห์เปรียบเทียบ
ความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูด้านต่าง ๆ ที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษา
ผู้ใหญ่ที่เรียนอยู่โรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน
ดังต่อไปนี้

5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและ
คาดหวังของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมือง

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและ
คาดหวังของนักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเมือง

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงระหว่าง
นักศึกษาที่เรียนในเมืองกับนอกเมือง

5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูตามที่คาดหวัง
ระหว่างนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองกับนอกเมือง

5.1 / เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาที่เรียนในเมือง

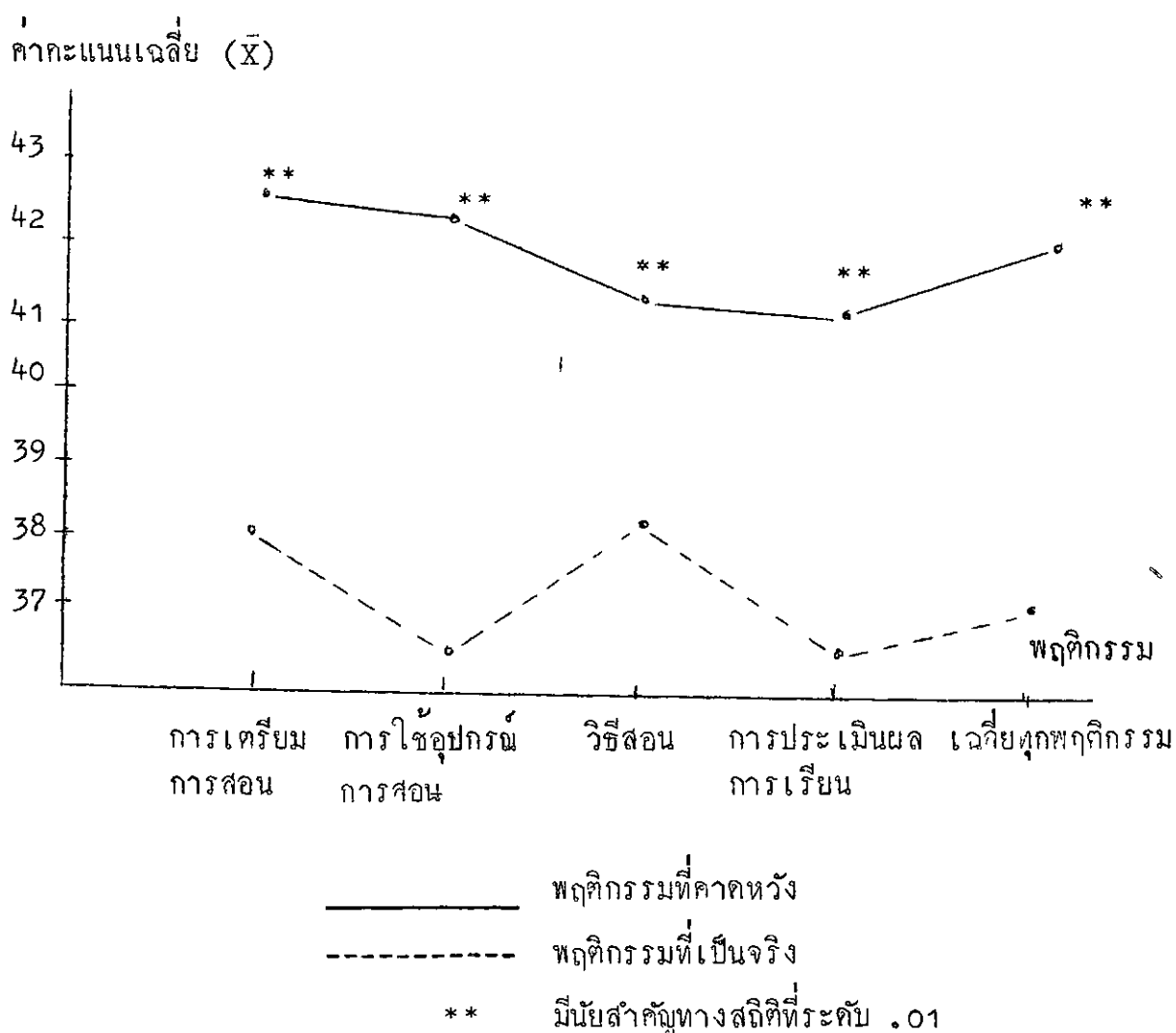
ตาราง 17 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t - test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมือง

พฤติกรรม	จริง (N = 144)		คาดหวัง (N = 144)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	38.28	6.48	42.94	6.46	6.15**
2. การใช้อุปกรณ์	37.10	8.81	42.70	7.25	5.93**
3. วิธีสอน	38.50	7.50	41.46	6.86	3.53**
4. การประเมินผล	36.25	8.13	41.31	6.99	5.70**
5. ทุกพฤติกรรม	150.14	26.20	168.42	23.98	6.22**
ค่าเฉลี่ย	37.53	7.73	42.10	6.89	5.32**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 17 ปรากฏว่านักศึกษายุ่งใหญ่ที่เรียนอยู่ในเมืองมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน การประเมินผล และพฤติกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองมีค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักศึกษาที่ เรียนอยู่ในเมืองมีทัศนคติพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ดังแสดงในภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมือง

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเมือง

ตาราง 18 คาสถิติพื้นฐานและค่า $t - test$ เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังทางทัศนะของนักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเมือง

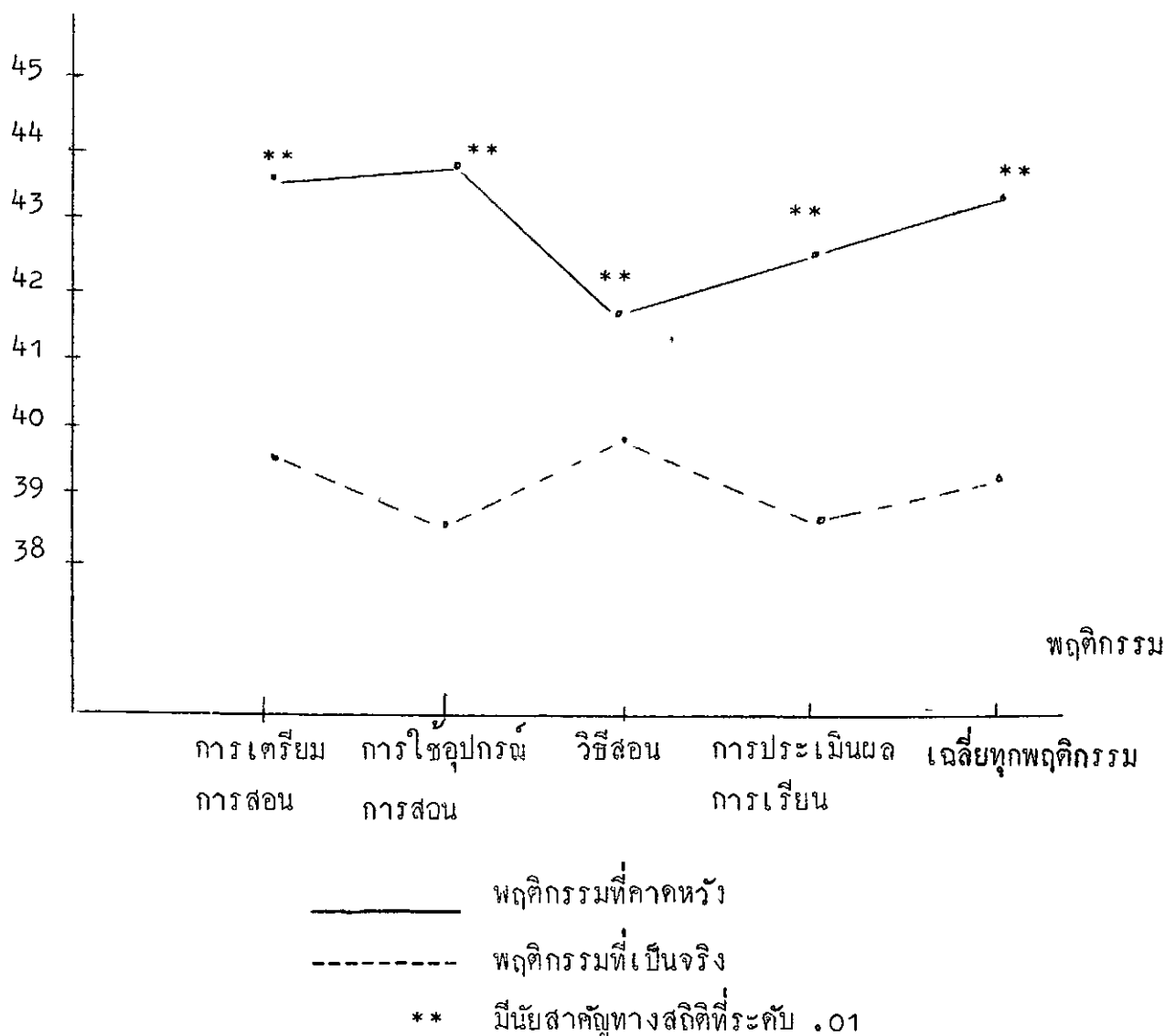
พฤติกรรม	จริง (N=192)		คาดหวัง (N=192)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	39.68	5.82	43.25	6.00	5.95 ^{**}
2. การใช้อุปกรณ์การสอน	38.52	7.68	43.36	6.66	6.63 ^{**}
3. วิธีสอน	39.29	6.71	41.51	6.69	3.25 ^{**}
4. การประเมินผล	38.62	7.22	42.35	6.64	5.29 ^{**}
5. ทุกพฤติกรรม	156.11	22.79	170.47	22.49	6.25 ^{**}
ค่าเฉลี่ย	39.02	5.05	42.62	6.49	5.28

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 18 ปรากฏว่านักศึกษายุ่งใหญ่ที่เรียนอยู่นอกเมืองมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีการสอน การประเมินผลการสอน และพฤติกรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจะเห็นว่านักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเมืองมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเมืองมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง ดังแสดงในภาพประกอบ 10

ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ภาพประกอบ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังกับทัศนะของนักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเมือง

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงระหว่าง นักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองกับนอกเมือง

ตาราง 19 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t - test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม
การสอนของครูที่เป็นจริงตามทัศนะของนักศึกษาที่เรียนในเมืองและนอกเมือง

พฤติกรรม	ในเมือง (N=144)		นอกเมือง (N=192)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	38.29	6.48	39.68	5.82	2.08**
2. การใช้อุปกรณ์	37.10	8.81	38.52	7.68	1.58**
3. วิธีสอน	38.50	7.50	39.29	6.71	1.02**
4. การประเมินผล	36.25	8.13	38.62	7.22	2.84**
5. ทุกพฤติกรรม	150.138	26.20	156.11	22.80	2.24**
ค่าเฉลี่ย	37.53	7.73	39.03	6.85	1.88

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 19 ปรากฏว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่เรียนอยู่ในเมือง
และนอกเมืองมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงด้านการเตรียมการสอน การใช้
อุปกรณ์การสอน วิธีสอน และพฤติกรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
จากการวิจัยนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 มีเพียงด้านเดียวคือ การประเมินผล
ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังของ
นักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองกับนอกเมือง

ตาราง 20 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t - test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู ตามความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนอยู่ในเมืองและนอกเมือง

พฤติกรรม	ในเมือง (N=144)		นอกเมือง (N=192)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. การเตรียมการสอน	42.94	6.46	43.25	6.00	0.45
2. การใช้อุปกรณ์	42.70	7.25	43.36	6.66	0.87
3. วิธีสอน	41.46	6.86	41.51	6.69	0.06
4. การประเมินผล	41.31	6.99	42.35	6.64	1.39
5. ทุกพฤติกรรม	168.41	23.98	170.47	22.49	0.81
ค่าเฉลี่ย	42.11	6.39	42.61	6.49	0.69

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 20 ปรากฏว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนอยู่ในเมืองและนอกเมืองมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามที่คาดหวัง ด้านการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน การประเมินผลและพฤติกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่วัยแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนในด้านต่าง ๆ ของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนะของนักศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครู จากทัศนะของนักศึกษานักเรียนกลุ่มต่าง ๆ โดยจำแนกตาม เพ อายุ ระดับการศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ทราบพฤติกรรมการสอนของครู ทั้งที่เป็นจริงและตามที่คาดหวังของนักศึกษานักเรียนใหญ่ ข้อมูลดังกล่าวจะเป็น วนหนึ่งที่ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 นำมาประกอบการพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษานักเรียนใหญ่เพศชายและเพศหญิง มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน

2. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 และระดับที่ 4 มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน
3. นักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มอายุต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน
4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนอยู่โรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้านที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ทำการศึกษารังนี้ เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ในจังหวัดอุดรธานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 (พ.ก. จิกายน 2526 ถึง มีนาคม 2527)

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็นโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง ใช้วิธีจับฉลากคัดเลือกโรงเรียนมากลุ่มละ 50 เปอร์เซ็นต์ และจับฉลากเลือกชั้นเรียนระดับที่ 3 - 4 ระดับละ 1 ชั้นเรียน จะได้โรงเรียนในเมือง 2 โรงเรียน และนอกเมือง 3 โรงเรียน รวมเป็น 5 โรงเรียน เป็นระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ระดับละ 5 ห้อง รวมเป็น 10 ห้อง เป็นนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมือง จำนวน 144 คน โรงเรียนนอกเมือง จำนวน 192 คน รวมทั้งสิ้น 336 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง จำนวน 40 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น และทดสอบหาคุณภาพ

ก่อนการนำไปใช้จริง มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้เท่ากับ 94.62 และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่า t -test ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งมีค่า t ระหว่าง 2.98 - 29.50

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามไปให้นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ นำคำตอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูท่านต่าง ๆ ตามทัศนะที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยแยกเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา และที่ตั้งของโรงเรียน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูตามทัศนะของนักศึกษาปรากฏผลดังนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและ ที่คาดหวังของนักศึกษาพบว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง
2. เพื่อพิจารณาทัศนะของนักศึกษาเพศชายกับเพศหญิง สรุปได้ดังนี้
 - 2.1 ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง
 - 2.2 ทัศนะที่เป็นจริงของนักศึกษาชายกับหญิง ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
 - 2.3 ทัศนะที่คาดหวังของนักศึกษาชายกับหญิง ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. เมื่อพิจารณาทักษะของนักศึกษาตามระดับอายุของนักศึกษาพบว่า
 - 3.1 นักศึกษาอายุต่างกันมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง
 - 3.2 นักศึกษาอายุต่างกันมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนที่เป็นจริงทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
 - 3.3 นักศึกษาอายุต่างกันมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนที่คาดหวังทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. เมื่อพิจารณาทักษะของนักศึกษาตามระดับของนักศึกษาพบว่า
 - 4.1 นักศึกษาทั้งระดับที่ 3 และระดับที่ 4 มีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง
 - 4.2 นักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 มีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
 - 4.3 นักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 มีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
5. เมื่อพิจารณาทักษะของนักศึกษาตามสภาพที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า
 - 5.1 นักศึกษาในเมืองและนอกเมืองมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง
 - 5.2 นักศึกษาในเมืองและนอกเมืองมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
 - 5.3 นักศึกษาในเมืองและนอกเมืองมีทักษะต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ว่า นักศึกษาคาดหวังว่า ครูผู้สอนควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏว่า ด้านการเตรียมการสอน เป็นพฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและเท่ากันทั้งที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวัง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ข้อที่คะแนนมากที่สุดคือ ครอบคลุมความมุ่งหมายของบทเรียน ซึ่งการชี้แจงความมุ่งหมายของบทเรียน ก่อนที่จะเรียนหรือสอนนั้น เท่ากับเป็นการปูทางให้นักศึกษาได้เดินทางไปอย่างถูกต้อง อัลเคอร์ (โมห์หมัด อับดุลกาเคร์ 2510 : 26 - 27 อ้างอิงมาจาก Alker. n.d.) ก็ให้ความสำคัญของการชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อไม่ให้นักศึกษาเกิดความสับสนในการเรียน และไม่ท้อใจในการเรียน เช่นเดียวกับ สุพัตรา ชุมเกตุ (สุพัตรา ชุมเกตุ 2524 : 380 - 385) ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่ และพบว่า สาเหตุหนึ่งก็คือครูไม่ชี้แจงจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนให้นักศึกษาทราบ จึงเป็นที่มาสังเกตว่าครูได้มองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจในวัตถุประสงค์ของบทเรียนก่อนเริ่มเรียน

พฤติกรรมอีกข้อหนึ่งที่มีความคาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ คือ นักศึกษาต้องการให้เชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่นมาช่วยสอน อาจจะเป็นได้ว่า นักศึกษาคงต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละวิชามารายาย อภิปราย หรือสาธิตกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อที่จะทำให้นักศึกษามีความเข้าใจดียิ่งขึ้น บทบาทของครูไม่ใช่เป็นเพียงผู้สอนเท่านั้น แท้จริงแล้วครูก็ผู้อำนวยความสะดวก ซึ่ง คาร์ล โรเจอร์ส (สุวัจน์ วัฒนวงศ์ 2524 : 61 - 62 อ้างอิงมาจาก Carl Rogers n.d.) ได้กล่าวถึงบทบาทด้านหนึ่งของผู้อำนวยความสะดวกในการสอนผู้ใหญ่ว่า นอกจากจะสอน

ในบทเรียนแล้ว ผู้อำนวยความสะดวกควรต้องมีความเข้าใจตนเองในบทบาทแห่งความรู้ที่มีความคล่องตัว ยืดหยุ่นได้ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนนักศึกษานี้ใหญ่คือผู้อำนวยความสะดวก ไม่ใช่ครูจะปิดเอาแบบเรียนเป็นอุปกรณ์เท่านั้น

พฤติกรรมที่ขัดขวางกันระหว่างความคาดหวังและเป็นจริงคือ การใช้อุปกรณ์การสอนและการประเมินผลการเรียน สำหรับการใช้อุปกรณ์การสอนนั้น มีความจำเป็นในการเรียนการสอนมาก การสอนที่ดีจำเป็นต้องมีอุปกรณ์การสอน เพราะอุปกรณ์การสอนจะช่วยทั้งครูและผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของการสอน ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จอันสมบูรณ์ (วรวิทย์ วทินสราการ 2513 : 1 - 8) ปัญหาเรื่องการใช้อุปกรณ์การสอนให้ได้ผลดีนั้น มีความสำคัญมากกว่า การหาอุปกรณ์เสียอีก (สมพงษ์ กิริเจริญ 2503 : 7 - 8) การใช้อุปกรณ์ให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับเทคนิคในการใช้ และในการใช้อุปกรณ์ครูควรวางแผนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เป็นแบบง่าย ๆ ใช้สะดวกจะต้องมีการทดลองใช้ก่อน ก่อนเรียนจะต้องชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการใช้อุปกรณ์รวมทั้งจะต้องมีการสรุปหลังจากใช้อุปกรณ์แล้ว และจะต้องใช้อุปกรณ์ให้สัมพันธ์กับการอภิปราย และวิชาอื่น ๆ อีก (Knowles. 1950 49)

สำหรับพฤติกรรมด้านการประเมินผลการเรียนนั้น นักศึกษาเห็นว่าควรปฏิบัติ "มาก" คือ นักศึกษาต้องการทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ ๆ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาต้องการทราบการพัฒนาด้านการเรียนของตนตลอดเวลา อันเป็นกระจุกสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนการสอน ดอบบส์ (Dobbs 1967 : 2) ได้ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการประเมินผลสำหรับการสอนผู้ใหญ่คือ ควรมีการประเมินผลตลอดระยะเวลาในการเรียนการสอน แล้วนำมาเป็นเครื่องประกอบการพิจารณาว่าควรจะทำอะไรหรือบทเรียนหรือโครงการอื่นหรือไม่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้อง

กับนวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม 2522 : 172 - 180) ได้ทำการวิจัยและพบว่าความถี่ของการประการหนึ่งของนักศึกษาผู้ใหญ่คือ ต้องการให้ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนการสอนบ่อย ๆ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบว่า บูดเรอ (Boudreau. 1977 : 216) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการสร้างความมั่นใจในการเรียนการสอนแก่ผู้ใหญ่ นั้น ครูควรใช้วิธีการกระตุ้นด้วยการจัดให้มีการทดสอบบ่อย ๆ เพื่อให้ผู้ใหญ่นึกได้ว่าเขาประสบผลสำเร็จในการเรียน แต่ข้อทดสอบจะต้องไม่ยากเกินไป นอกจากนี้ข้อเสนอแนะของประเทือง นามแดง (ประเทือง นามแดง 2520 : 117) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จข้อหนึ่งคือ เมื่อการเรียนการสอนจบในแต่ละครั้งควรได้ประเมินการสอนว่า ได้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายเพียงใด ผู้เรียนมีพฤติกรรมอะไรเปลี่ยนแปลงบ้าง รวมทั้งนำเอาข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้การเรียนการสอนต่อไปบรรลุจุดมุ่งหมายมากขึ้น เช่นเดียวกับวิรากร ผดุงชีวิต (วิรากร ผดุงชีวิต 2519 : 101 - 105) ได้ทำการวิจัยและพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดผลว่า หลังเรียนจบบทเรียนแต่ละบทแล้ว ควรมีการวัดผลทุกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ ข้อสอบไม่ควรยาก ซึ่งอาจทำให้เกิดความกลัวและทอดทิ้งในที่สุด

2 การเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้านตามทัศนะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาระดับปริญญาโทที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาโทสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1- ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลของ เกจ (Gage. 1971 : 740) ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า เนื่องจากความแตกต่างของคนในสังคม บุคคลต่าง ๆ ในสังคมจึงพยายามเลื่อนฐานะของตนให้สูงขึ้น การศึกษาเป็นการเลื่อนฐานะทางสังคมอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นบุคคลในวัยเรียน

จึงมุ่งที่จะให้ตนมีความรู้ คุณวุฒิสูงขึ้น การมีความรู้และคุณวุฒิสูงขึ้น ส่วนหนึ่งผู้เรียนก็ต้องมุ่งหวังจากตัวผู้สอน และเป็นการมุ่งหวังระดับที่สูงกว่าที่ผู้สอนปฏิบัติอยู่และมีเหตุผลอีกประการหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุผลธรรมดาสามัญของมนุษย์คือ มักจะประเมินการกระทำของผู้อื่นน้อยกว่าที่ตนเองภาคหวัง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงระหว่างชายกับหญิงพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ จะพฤติกรรมที่ภาคหวังก็มีผลเช่นเดียวกัน และมีข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งว่า คะแนนเฉลี่ยด้านวิธีสอนของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง สูงกว่าพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ซึ่งน่าจะกล่าวได้ว่าครูผู้สอนได้ดำเนินการสอนตามที่ได้รับการยอมรับจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งเน้นการสอนโดยวิธีอภิปรายเป็นหลักซึ่งอาจเป็นผลทำให้ นักศึกษาเป็น คนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่งสนองปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มุ่งให้นักศึกษา "คิดเป็น"

สำหรับพฤติกรรมด้านการใช้อุปกรณ์การสอน มีค่าเฉลี่ยระหว่างพฤติกรรมที่เป็นจริงและที่ภาคหวังแตกต่างกันมากที่สุดในการบรรดาพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า ในปัจจุบันการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่มีน้อย อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูสอนในโรงเรียนภาคปกติ จึงไม่ค่อยมีเวลาพอที่จะทำอุปกรณ์สำหรับสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ หรืออาจจะไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตอุปกรณ์การสอน แต่ก็อาจใช้อุปกรณ์บางอย่างของโรงเรียนในภาคปกติ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ นักศึกษาจึงมีความต้องการให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนให้มากขึ้นกว่าพฤติกรรมด้านอื่น ๆ

3. พฤติกรรมการสอนของครูระหว่างพฤติกรรมที่เป็นจริงกับพฤติกรรมที่ภาคหวังของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกันพบว่า นักศึกษาอายุ 20 ปี และ 20 - 25 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอายุ 25 ปีขึ้นไป

มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริงทุก ๆ ด้านและทุกกลุ่มอายุ ส่วนพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงระหว่างกลุ่มอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังระหว่างกลุ่มอายุต่างกันก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาจำนวนนักศึกษากลุ่มอายุต่าง ๆ แล้วพบว่า กลุ่มที่นักศึกษามากที่สุดคือกลุ่มอายุ 20 ปีลงมา (226 คน) อันดับที่ 2 เป็นกลุ่มอายุ 20-25 ปี (จำนวน 96 คน) และกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป (14 คน) จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 20 ปีลงมา เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนในระดับที่ 3 - 4 นั้นเป็นการประหยัดเวลาและงบประมาณในการเรียน ผลที่ได้คือผู้ศึกษาที่ปีการศึกษาจะสัทธิ เว้นจากการศึกษาประถมปีที่ 6 และมีขมยการศึกษาปีที่ 3 เช่นกัน มีโอกาสที่จะศึกษาหาความก้าวหน้าต่อไปได้สะดวก เพราะมีเวลาว่างในการประกอบอาชีพในเวลากลางวัน

คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่นักศึกษามีความคาดหวัง ต้องการให้ครูปฏิบัติสูงกว่าพฤติกรรมด้านอื่น ๆ คือด้านการใช้อุปกรณ์การสอน อาจเป็นเพราะว่าในบทเรียนที่มีความลึกซึ้งต้องการความเข้าใจตรงกัน ครูไม่มีรูปภาพหรืออุปกรณ์มาแสดง จึงอาจทำให้ นักศึกษา ยังไม่เข้าใจ จึงมีความคาดหวังว่าต้องการให้ครูได้ใช้อุปกรณ์การสอน เป็นสื่อในการเรียนการสอนเพื่อจะให้ตนเองมีความเข้าใจดีขึ้น ส่วนพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก

4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงและที่คาดหวัง
ของนักศึกษาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านมีง่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 และสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ พิภูล เลิศมงคลตระกูล (พิภูล เลิศมงคลตระกูล 2523 : 66)
 ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนของการศึกษานู้นใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่

3 - 4 ทำให้สภาพเป็นจริงและคาดหวังตามความคิดเห็นของนักศึกษามือพิจารณา
คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนักศึกษานักใหญ่ ในแต่ละค่านนั้นส่วนใหญ่
จะอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งทำให้พอจะเห็นได้ว่า ช่องว่างระหว่างความคาดหวังของ
นักศึกษานักใหญ่ต่อพฤติกรรมของครูที่ปฏิบัติจริงนั้นยังไม่กว้างมากจนถึงจะทำให้เกิด
ความเสื่อมศรัทธาในตัวผู้สอน เพียงถ้าได้มีการร่วมนกันในการพยายามปรับปรุง
คุณภาพของผู้สอนจากหลาย ๆ ฝ่าย ก็อาจจะทำให้กระบวนการเรียนการสอน
การศึกษานักใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจะกับที่ 3 - 4 มีประสิทธิภาพมากขึ้นในเวลาต่อไป

5. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง และที่คาดหวัง
ของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองและนอกเมือง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานเพื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแต่ละพฤติกรรม
แล้วพบว่า พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติจริงและคาดหวังไว้ครูปฏิบัติคือ พฤติกรรมด้านการใช้
อุปกรณ์การสอนเพราะการประเมินผลซึ่งอาจเป็นเพราะว่าครูยังไม่ค่อยเน้นในเรื่อง
นี้เท่าใดนัก และพฤติกรรมอาจเป็นเพราะว่าในเรื่องการใช้อุปกรณ์การสอน
ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการหาอุปกรณ์หรือขาดงบประมาณในการจัดทำ ทางด้านการ
ประเมินผล ผู้สอนอาจยังไม่ให้ความสำคัญเท่าใดนักน่าจะตั้งเป็นข้อสังเกตไว้
เพราะพฤติกรรมทั้งสองด้านนี้มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก เพราะเป็นสิ่งที่
จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว สามารถเข้าใจและมีความจำอยู่นาน
รวมทั้งสามารถที่จะทำให้นักศึกษาได้ทราบความก้าวหน้าของการเรียนของตน

ส่วนพฤติกรรมการสอนที่เป็นจริงระหว่างนักศึกษาที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง
ไปแตกต่างกัน รวมทั้งพฤติกรรมการสอนของครูที่คาดหวังก็ไปแตกต่างกันด้วย
เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงว่า ครูได้ใช้กระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบเดียวกับที่
ได้รับอบรมจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แต่เป็นที่น่าสังเกตประการหนึ่งว่า
คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริงของนักศึกษานอกเมืองสูงกว่า

นักศึกษาในเมือง ซึ่งแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเมือง มีความสัมพันธ์กันดีต่อกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาผลสรุปของการสอนครั้งนี้ นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคาดหวังให้ครูปฏิบัติ สูงกว่าที่ครูปฏิบัติจริง แต่อย่างไรก็ตามคะแนนเฉลี่ยทุก ๆ ด้านของพฤติกรรม การสอนของครูที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ก็มียกเว้นเฉลี่ย 3.83 เมื่อเป็นดังนี้ ก็พอจะมีความหวังต่อไปว่า คงไม่ใช่เรื่องยากนักที่จะมีการหาแนวทางปรับปรุง หรือ ส่งเสริมให้ผู้สอนได้ปฏิบัติพฤติกรรมทุกด้านตามที่คาดหวัง อันจะส่งผลให้การศึกษามี ประสิทธิภาพต่อไป ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ศูนย์ - การศึกษานอกโรงเรียนซึ่งเป็นผู้จัดอบรมครูผู้สอน และติดตามผลการปฏิบัติงานตลอดจน ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาคอยดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้สอน ภายในโรงเรียนผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติที่จะต้องคอยฝึกฝนและหาแนวทางในการสอนและปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลัก การสอนการศึกษานักผู้ใหญ่ และนักศึกษานักผู้ใหญ่ ก็มีช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนได้ปฏิบัติตามบทบาท อย่างเต็มที่ เพราะการศึกษานักผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนา คุณภาพของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้นเมื่อบุคคล ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ตระหนักดีแล้วว่า พฤติกรรมการสอนของครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญ ในการดำเนินการเรียนการสอน ถ้าหากยังไม่เป็นที่น่าพอใจหรือยังไม่สมบูรณ์ผู้บริหาร ก็ไม่ควรปล่อยปละละเลย เพราะคุณภาพของการศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นเริ่มต้นจากคุณภาพ ของผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอน

1 ผู้บริหารของโรงเรียนควรได้สำรวจครูผู้สอน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ และจัดส่งผู้ที่ยังไม่เคยอบรมเป็นครูผู้สอนการศึกษานักผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ให้ได้เข้ารับการอบรม เพราะผลการวิจัยครั้งนี้ได้ชี้แนะว่า ถ้าผู้สอนได้รับการชี้แนะ

แนวทางอย่างถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ ก็ย่อมจะเป็น การง่ายที่ครูผู้สอนจะได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้น และ ผู้บริหารควรสนับสนุนและเน้นพฤติกรรมการสอนทางด้านการใช้อุปกรณ์การสอนและการ ประเมินผลการเรียนให้มากขึ้น ถ้าหากทุกคนมีความเข้าใจและมีหลักการร่วมกันแล้ว เชื่อว่าจะสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ควรจัดการอบรมครูผู้สอนการศึกษา ผู้ใหญ่ให้ทั่วถึง และขอความร่วมมือไปยังครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่ส่งครูที่ยังไม่เคยอบรม โดยควรเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดขึ้น

3. ผู้ให้การอบรมครูผู้สอนควรได้เน้นในเรื่องเทคนิคการผลิตและการใช้ อุปกรณ์การสอน การประเมินผลการเรียนการสอน ให้มากยิ่งขึ้น

4. ครูผู้สอนเองควรให้ความสำคัญต่อการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ โดยไม่ ควรคิดว่าเป็นการสอนพิเศษแก่นักเรียน ผู้สอนควรพยายามพัฒนาตนเอง จะเป็นด้วย การเข้ารับการอบรมเมื่อมีโอกาส การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการกระบวนการ เรียน การสอนผู้ใหญ่ หรือศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในกระบวนการ - คิดเป็น สิ่งเหล่านี้จะสามารถทำให้ผู้สอนเป็นผู้มีประสบการณ์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ถ้าจะทำการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการสอนของครูในลักษณะนี้อีก ควรจะ วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครู ในวิชาอื่น ๆ อีก เพราะจะให้รายละเอียดเกี่ยว กับการสอนของครูได้มากขึ้น และสามารถนำไปใช้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรจะได้มีการวิจัยในกลุ่มประชากรจังหวัดอื่น ๆ และทั่วทั้งภาค เพื่อ จะได้สรุปพฤติกรรมการสอนของครูทั้งที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะ ของนักศึกษา ผู้ใหญ่ เพื่อจะสามารถสรุปได้ว่า ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักศึกษาผู้ใหญ่มีทัศนะ ต่อพฤติกรรมการสอนของครูเป็นเช่นไร เพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. ควรได้มีการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู ตามวิธีการศึกษาแบบอื่น ๆ อีก เพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายด้านอันจะทำให้ผลการศึกษาวิจัยเที่ยงตรงและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เช่น การสังเกตของผู้เชี่ยวชาญ และจากการประเมินของผู้บริหาร เป็นต้น

4. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ระหว่างผู้สอนที่เคยเข้ารับการอบรมผู้สอนการศึกษาน้อยใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 และผู้สอนที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม

5. ควรจะได้มีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อศึกษาเจาะลึกลงไปในพฤติกรรม และบทบาทแต่ละด้านของครูผู้สอนการศึกษาน้อยใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการศึกษานอกโรงเรียน รูปแบบการอบรมครูผู้สอนการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3 - 4 ขาวพานิชย์ 2525, 174 หน้า

เอกสารประกอบการอบรมครูผู้สอนการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3 - 4 2524, 40 หน้า (เอกสารอัดสำเนา)

คู่มือการดำเนินงานการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4
พุทธศักราช 2522 ขาวพานิชย์ 2525, 246 หน้า

กรมสามัญศึกษา การศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษานานาชาติ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 122 หน้า

การศึกษานานาชาติขั้นต้นเบื้องต้น กองการศึกษานานาชาติ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ 2519, 48 หน้า (เอกสารอัดสำเนา)

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาต่างชาติสายสามัญ
ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญาโทมหาวิทยาลัย ภาควิชาวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 130 หน้า

นิโคลัส เบเนดิกต์ ชาวปดุงไปขึ้นบนกระดานดำในใจ ประกาศนียบัตรก็กินไม่ได้
ฉนั้น ศูนย์ศึกษา 4 . 4 - 22 พฤษภาคม - กรกฎาคม 2518

บัวบูชา ชื่อตรง การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้คำพูดในการเรียนการสอน
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2518, 80 หน้า

ประเพ็ญ แดงงาม การศึกษามโนภาพแห่งตนและความคาดหวังแห่งตนของผู้ใหญ่
ที่เรียนสำเร็จหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จในเขตการศึกษา 3

ปริญญาพันธ์ กว บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประถมศึกษา 2520,
150 ไร่

ประสงค์ แสงแก้ว พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูลาปางตามทัศนะ
และความคาดหวังของนักศึกษา ปริญญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 68 หน้า

พิบูล เลิศมงคลตระกูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ในเขตการศึกษา 10 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
 ภาควิชาวิจัยการศึกษา มัธยมศึกษาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 66 หน้า

นิพนธ์ ปิยะมาดา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี
ปริญญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511,
 133 หน้า

มนัส ภาควชิ พฤติกรรมการสอนก่อนการจูงใจและก่อนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
ผู้เรียนของครูสอนการศึกษานักเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ ปริญญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 77 หน้า

โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ จิตวิทยาและเทคนิคการสอนการศึกษานักเรียนหรือการศึกษา
นอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต 2519, 136 หน้า

ละเอียด บุญเกิด คุณลักษณะของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปริญญาพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 55 หน้า
 ล้วน และ อังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช พิมพ์ครั้งที่ 2
 2522 276 หน้า

_____ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีกิจ 2524, 286 หน้า
 วิชัย คีตสระ "การประเมินผลย้อนกลับสู่อาจารย์" รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,
 209 หน้า

วิเชียร ประยูรชาติ พฤติกรรมการณ์ด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้

อุปกรณ์การสอนของครูสอนการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ปริมาณนิพนธ์การศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 87 หน้า

วิรากร ผดุงจิตต์ ปัญหาการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ วิทยานิพนธ์

ปริญาโทมหาวิทยาลัย ภาควิชามัธยมศึกษา มัธยมศึกษาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2519

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี รายงานการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ

ปีการศึกษา 2526 2526, 18 หน้า (เอกสารอัดสำเนา)

สุชาติ ผดุง พฤติกรรมการณ์ด้านการอภิปรายและคำถามตอบของครูสอน

การศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ 2520, 99 หน้า

สุภัทรา ชุมเกตุ การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยศิลปากร 2522, 215 หน้า อัดสำเนา

เสาวลักษณ์ สิงห์วงษา พฤติกรรมการณ์การสอนการพูด เสียง ท่าทาง และแบบ

ของภาษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ปริมาณนิพนธ์

การศึกษานักเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,

65 หน้า

อรุณรักษ์ สุวรรณราช การศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4

รวมบทความการศึกษานักเรียน เล่ม 3 การนำเสนอ 2520, หน้า 292 -

304

—Amedon, Edmund and Elizabeth Hunter. Improving Teacher
The Analysis of Classroom Verbal Interaction.
Holt Rinehart and Winston, Inc., New York, 1966.
221 p.

Boudreau, Richard A. 'Confidence A Crucial Factor
in Adult Education,' Adult Leadership. 25
(March, 1977) 216 p.

- Cass, Angelica W. Adult Elementary Education.
Noble and Publishers Inc., New York, 1959. 257 p.
- Dobbs, Ralph C. "A Climate for Learning," Adult Leadership. 25 (October, 1976) 42 p.
- Flanders, Ned A., Analyzing Teaching Behavior.
Addison Wesley Publishing Company, Massachusetts,
1970. 446 p
- Garrison, Ronal Josept. "Comparison of Verbal Behavior
of Teacher and Pupils in Lesson Designed to Achieve
Creative Response," Dissertation Abstracts.
32 818A, 1971.
- Ioannis, Paraskeropoulos. "How Student Rate Their
Teacher," The Journal of Educational Research.
62 25 - 29 September, 1968.
- Isaac, Stephen. Handbook in Research and Evaluation.
Robert R. Knapp Publisher, Sandiego, California,
1974. 186 p.
- Jalbert, Elizabeth Lynch. "The Effectiveness of
Training in the Evaluation of Classroom Instruction
in Student Teaching," The Journal of Educational
Research. 60(3) 130 - 135 November, 1966.
- Knowles, Malcolm S. The Adult Learner. A Neglected
Species. Ed., Od., Houston Gulf Publishing Co.,
1981.
- Ober, Richard I., Ernest L. Bentley and Edith Milles.
Systematic Observation of Teaching. Prentice-
Hall, Inc., Engle Wood Cliff, New Jersey, 1971.
236 p.
- Storile, Theodore. "Selected Characteristic of Teacher
Whose Verbal Benavior is Influence by Influence on
Inservice Course in Interaction Analysis,"
Dissertation Abstract. 27 3941A, 1962.
- Wood, Sarmel E. "Multidimensional for the Observation
Analysis and Assessment of Classroom Behavior,"
Journal of Research and Development in Education.
4 84 - 102, 970.
- Winer, R.J. Statistical Principles in Experimental
Design. New York, McCraw-Hill, Book Company, 1962.
677 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือในการวิจัย

ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนวังวิสุทธธธานี

ถนนทหาร

จต 41000

1 กุมภาพันธ์ 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่

ด้วยนางนิสสัย โรจนโพธิ์ อาจารย์ 2 ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ ความทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 จังหวัดอุดรธานี" จังหวัดเห็นว่า การวิจัยเรื่องนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาผลการของ โรงเรียนผู้ใหญ่เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความร่วมมือจากทางโรงเรียน ให้ศึกษาค้นคว้าผู้ใหญ่ ระดับที่ 3 - 4 ตอบแบบสอบถาม โดยผู้ทำการวิจัยจะนำแบบสอบถามมาเอง ในระหว่าง วันที่ 5 - 20 กุมภาพันธ์ 2527

หวังว่าคงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ขอขอบพระมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สมบุญ ฤทธิวรกันทร

(นายสมบุญ ฤทธิวรกันทร)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน

จังหวัดอุดรธานี

ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

โทร อุดรธานี 223461 222041

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ถึง นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ดิฉันกำลังทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของครู ในโรงเรียนผู้ใหญ่มากตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 จังหวัดอุดรธานี โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ

- 1 เพื่อต้องการทราบวิธีการสอนของครู ที่ปฏิบัติจริงในโรงเรียนผู้ใหญ่มากตามความคิดเห็นของนักศึกษา
- 2 เพื่อต้องการทราบว่า นักศึกษาต้องการให้ครูปฏิบัติจริงในการสอน ดังปรากฏในแบบสอบถามในลักษณะอย่างไร

ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ จะช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงทัศนะและความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของตน อันจะเป็นแนวทางให้ครูนำไปพิจารณาปรับปรุงการสอนของตนให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษามากที่สุดในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการพัฒนาบุคลากร ของโรงเรียนผู้ใหญ่มากได้ด้วย

การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่เกิดผลเสียหากนักศึกษาผู้ตอบแต่ประการใด เพราะผู้วิจัยจะปกปิดไว้เป็นความลับ การเสนอผลการวิจัยจะกระทำในลักษณะส่วนรวมจึงขอให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น และความต้องการที่แท้จริงให้มากที่สุด การตอบตามความเป็นจริง จะทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน แต่ละตอนจะมีคำชี้แจงในการตอบ ก่อนตอบขอให้นักศึกษารอ่านคำชี้แจงในการตอบอย่างละเอียด แล้วปฏิบัติตามคำชี้แจงนั้นจนครบถ้วน ถ้าไม่ทำตามคำชี้แจงหรือไม่ครบ จะทำให้แบบสอบถามนี้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

(นางนิตย โรจนโพธิ์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

คำถามจะมีอยู่ 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดบางประการของนักศึกษา โดยนักศึกษาเขียนข้อความ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าคำตอบ มีทั้งหมด 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของครู โดยแยกเป็น 2 ส่วน มีทั้งหมด 40 ข้อ

ส่วนแรก เป็นความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นครูปฏิบัติจริง

ส่วนหลัง เป็นความต้องการของนักศึกษาที่ต้องการให้ครูปฏิบัติ

โดยให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ตัวอย่าง

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ครูปฏิบัติจริง					ต้องการให้ครูปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	ครูรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	○			✓		✓				○

ถ้านักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในส่วนที่ครูปฏิบัติจริงในช่องน้อย แสดงว่าครูไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา

ถ้านักศึกษาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในส่วนที่ต้องการให้ครูปฏิบัติในช่องมากที่สุด แสดงว่านักศึกษาต้องการให้ครูรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

หมายเหตุ ช่อง ○ ที่มีหมายเลขกำกับอยู่ข้างบนในช่องหน้าและหลัง ไม่ต้องกรอกอะไร

ลงไป

แบบสอบถาม

พฤติกรรมการณ์ของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ ตามทัศนะของ
นักศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4
จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 1 รายละเอียดบางประการของนักศึกษา

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในวงกลม ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับ
ความเป็นจริงของท่าน

1 ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษานักเรียนโรงเรียนผู้ใหญ่
อำเภอ . จังหวัดอุดรธานี

☐

2 ระดับที่

2

☐ ระดับที่ 5

☐

☐ ระดับที่ 4

3 เพศ

3

☐ ชาย

☐

☐ หญิง

4 อายุ

4

☐ 20 ปีลงมา

☐

☐ 21-25 ปี

☐ 26 ปีขึ้นไป

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ครูปฏิบัติจริง					ต้องการให้ครูปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	ครูจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาไม่น่าเบื่อ 14 ☐										54 ☐
11	ครูเตรียมอุปกรณ์พร้อมที่จะใช้ได้ทันที 15 ☐										55 ☐
12	ครูใช้รูปภาพ แผนภูมิ ของจริง ประกอบการสอน 16 ☐										56 ☐
13	ครูใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับเนื้อหา 17 ☐										57 ☐
14	ครูใช้อุปกรณ์เป็นสื่อในการนำเข้าสู่บทเรียน 18 ☐										58 ☐
15	ครูให้นักศึกษามีส่วนช่วยในการใช้อุปกรณ์ 19 ☐										59 ☐
16	ครูใช้อุปกรณ์ช่วยในการสรุปบทเรียน 20 ☐										60 ☐
17	ครูใช้อุปกรณ์เป็นลำดับขั้น ไม่สับสน ทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น 21 ☐										61 ☐
18	ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างอุปกรณ์ 22 ☐										62 ☐
19	ครูจัดห้องเรียนเหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์ 23 ☐										63 ☐

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู		ครูปฏิบัติจริง					ต้องการให้ครูปฏิบัติ				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	ครูให้นักศึกษาทำกิจกรรม หรือทำงาน ในชั้นมากกว่าให้การบ้าน	32 ☐										72 ☐
29	ครูนำเนื้อหาในบทเรียน มาให้นักศึกษา ฝึกการแก้ปัญหา	33 ☐										73 ☐
30	ครูปรับเนื้อหาในบทเรียนให้สอดคล้องกับ ปัญหาของนักศึกษา	34 ☐										74 ☐
31	ครูได้ทดสอบความรู้ ก่อนก่อนเริ่มเรียน	35 ☐										75 ☐
32	ครูให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน การสอบ	36 ☐										76 ☐
33	ครูสอบและเก็บคะแนนเป็นระยะ ๆ ระหว่างภาคเรียน	37 ☐										77 ☐
34	ครูประเมินผลนักศึกษา โดยการสอบ หลังจากจบบทเรียนหนึ่ง ๆ	38 ☐										78 ☐
35	ครูให้นักศึกษาทราบผลการเรียนของ ตนเองทุกระยะ	39 ☐										79 ☐
36	ครูให้นักศึกษาให้คะแนนการทำงานของ ตนเอง	40 ☐										80 ☐

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ครูปฏิบัติจริง					ต้องการให้ครูปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37	ครูให้นักศึกษาได้คะแนนการทางานของเพื่อนร่วมกลุ่ม 41 ☐										81 ☐
38	ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินการสอนของครู 42 ☐										82 ☐
39	ครูสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับบทเรียนที่ผ่านมา 43 ☐										83 ☐
40	ครูให้นักศึกษารูปความรู้ในบทเรียนที่ได้รับ 44 ☐										84 ☐

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข
การวิเคราะห์ข้อมูล
,
บทคัดย่อ

.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบพฤติกรรมการสอนของครู ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง
ของนักศึกษาในกลุ่มอายุต่างกัน ดังแสดงในตาราง 21 - 32

ตาราง 21 ค่าสถิติพื้นฐานพฤติกรรมที่เป็นจริง ของกลุ่มนักศึกษาอายุ 20 ปีลงมา 20-25 ปี
และ 25 ปีขึ้นไป

อายุ	N	ค่าสถิติ	การเตรียม การสอน	การใช้อุปกรณ์ฯ	วิธีสอน	ประเมินผล	ทุกพฤติกรรม
20 ปี ลงมา	226	$\bar{X}$	39.193	37.769	38.838	37.672	153.524
		S	6.040	8.251	6.963	7.760	24.289
		S^2	36.484	68.088	48.494	60.362	589.996
20 - 25 ปี	96	$\bar{X}$	38.490	37.534	38.679	36.830	151.584
		S	7.145	8.594	7.948	8.004	27.341
		S^2	51.062	73.862	63.183	64.066	747.555
25 ปี ขึ้นไป	14	$\bar{X}$	39.142	41.928	41.214	39.214	161.5
		S	3.697	4.034	5.071	4.886	13.282
		S^2	13.670	16.686	25.179	23.873	176.424

ตาราง 22 ค่าสถิติพื้นฐานพฤติกรรมที่คาดหวัง ของกลุ่มนักศึกษา กลุ่มอายุ 20 ปีลงมา
20 - 25 ปี และ 25 ปีขึ้นไป

อายุ	N	ค่าสถิติ	การเตรียม การสอน	การใช้อุปกรณ์ฯ	วิธีสอน	ประเมินผล	ทุกพฤติกรรม
20 ปี ลงมา	226	$\bar{X}$	43.234	43.111	41.646	41.933	169.925
		S	6.106	7.013	6.566	6.879	23.017
		S ²	37.291	49.189	43.124	47.331	529.785
20 - 25 ปี	96	$\bar{X}$	42.245	42.377	40.207	41.207	166.037
		S	7.024	7.045	7.830	6.689	24.996
		S ²	49.342	49.354	61.321	44.744	624.844
25 ปี ขึ้นไป	14	$\bar{X}$	44.214	45.142	43.214	44.00	176.571
		S	4.245	4.035	5.657	5.505	15.892
		S ²	18.027	16.285	32.027	30.307	252.571

ตาราง 23 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง เทียบกับทัศนะของนักศึกษาในกลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	สถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	153.524	24.289
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	96	151.584	27.34
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	161.5	13.282

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1089.681	554.840	0.910
ภายในกลุ่ม	333	1999285.42	598.454	
รวม	335	200375.1	-	-

ค่า $df (2, 333)$

ระดับความเชื่อมั่น $.01 = 4.71$

ตาราง 24 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของ พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการส่วนที่เป็นจริง ตามทัศนะของ นักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{x}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	39.193	6.040
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	96	38.490	7.145
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	39.142	3.697

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	21.924	10.962	0.289
ภายในกลุ่ม	333	11610.906	37.870	
รวม	335	12632.83	-	-

ค่า $df(2,333)$

ระดับความเชื่อมั่น $.01 = 4.71$

ตาราง 25 การสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการสอนของครูด้านการใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นจริง ตามทัศนะ
ของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	การสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	37.769	8.51
อายุระหว่าง 20 -25 ปี	96	37.587	8.94
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	41.928	4.04

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	236.996	118.498	1.769
ภายในกลุ่ม	333	22305.5	66.983	
รวม	335	22542.497	-	-

ค่า df (2,333)

ระดับความเชื่อมั่น .01 = 4.71

ตาราง 26 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการสอนของครูด้านวิธีสอนที่เป็นจริง ตามทัศนะของนักศึกษา
กลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	38.888	6.963
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	96	38.679	7.948
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	41.214	5.071

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	76.686	38.343	0.768
ภายในกลุ่ม	333	16613.551	49.8999	
รวม	335	16693.238	-	-

ค่า $df(2,333)$

ระดับความไว้วางใจ $.01 = 4.71$

ตาราง 27 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการสอนของครูด้านการประเมินผลการเรียนที่เป็นจริง ตามทัศนะ
ของนักศึกษาในกลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	37.672	7.769
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	96	36.830	8.004
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	39.214	4.886

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	69.316	34.658	0.582
ภายในกลุ่ม	333	19819.036		
รวม	335	19888.352	-	-

ค่า df (2,333)

ระดับความเชื่อมั่น .01 = 4.71

ตาราง 28 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการสอนของครูที่ภาคหวัง ตามทัศนะของนักศึกษาในกลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	169.925	23.017
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	96	166.037	24.996
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	176.571	15.892

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1381.535	690.767	1.294
ภายในกลุ่ม	333	177757.76	533.807	
รวม	335	179139.3	-	-

ค่า $df (2, 333)$

ระดับความเชื่อมั่น $.01 = 4.71$

ตาราง 29 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการส่วนงานการเตรียมการสอนของครู ตามที่คาดหวัง ของ
นักศึกษาในกลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	43.234	6.106
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	15	42.245	7.024
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	44.214	4.245

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	60.824	30.412	0.791
ภายในกลุ่ม	333	12794.412	38.421	
รวม	335	12855.236	-	-

ค่า df (2,333)

ระดับความเชื่อมั่น .01 = 4.71

ตาราง 30 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูด้านการใช้อุปกรณ์การสอนตาม ที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	43.111	7.013
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	96	42.377	7.045
อายุ 26 ปีขึ้นไป	14	45.142	4.035

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	86.004	43.002	0.897
ภายในกลุ่ม	333	15960.818	47.930	
รวม	335	16046.823	-	-

ค่า df (2,333)

ระดับความเชื่อมั่น .01 = 4.71

ตาราง 31 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการสอนของครูตามวิธีสอนตาม ที่คาดวัง ของนักศึกษาผู้ใหญ่
กลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีขึ้นไป	226	41.646	6.566
อายุระหว่าง 20-25 ปี	9	40.207	7.830
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	43.214	5.659

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	135.407	67.703	1.486
ภายในกลุ่ม	333	15162.517	45.533	
รวม	335	15297.924	-	-

ค่า df (2,333)

ระดับความเชื่อมั่น .01 = 4.71

ตาราง 32 ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครูด้านการประเมินผลการเรียน ตามที่คาดหวังของนักศึกษาในกลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติพื้นฐาน		
	N	$\bar{X}$	S
อายุ 20 ปีลงมา	226	41.533	6.879
อายุระหว่าง 20 - 25 ปี	96	41.207	6.689
อายุ 25 ปีขึ้นไป	14	41.00	5.505

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2		43.724	0.945
ภายในกลุ่ม	333		46.262	
รวม	335	15492.953	-	-

ค่า df (2,333)

ระดับความเชื่อมั่น .01 = 4.71